

FİKİR PERVER

Fikir, Sanat ve Edebiyat..

SAYI 63 EKİM 2024

#candostum

BS

Ey Türk Gençliđi,

Birinci vazifen, Türk istiklâlini, Türk Cumhuriyetini, ilelebet, muhafaza ve müdafaa etmektir. Mevcudiyetinin ve istikbalinin yegâne temeli budur. Bu temel, senin, en kıymetli hazinendir. İstikbalde dahi, seni, bu hazineden, mahrum etmek isteyecek, dahilî ve haricî, bedhahların olacaktır. Bir gün, istiklâl ve cumhuriyeti müdafaa mecburiyetine düşersen, vazifeye atılmak için, içinde bulunacağın vaziyetin imkân ve şerâitini düşünmeyeceksin! Bu imkân ve şerâit, çok nâmüsait bir mahiyette tezahür edebilir. İstiklâl ve cumhuriyetine kastedecek düşmanlar, bütün dünyada emsali görülmemiş bir galibiyetin mümessili olabilirler. Cebren ve hile ile aziz vatanın, bütün kaleleri zaptedilmiş, bütün tersanelerine girilmiş, bütün orduları dağıtılmış ve memleketin her köşesi bilfiil işgal edilmiş olabilir. Bütün bu şerâitten daha elîm ve daha vahim olmak üzere, memleketin dahilinde, iktidara sahip olanlar gaflet ve dalâlet ve hattâ hıyanet içinde bulunabilirler.

Hattâ bu iktidar sahipleri şahsî menfaatlerini, müstevlilerin siyasi emelleriyle tevhit edebilirler. Millet, fakr-u zaruret içinde harap ve bîtap düşmüş olabilir.

Ey Türk istikbalinin evlâdı! İşte, bu ahval ve şerâit içinde dahi, vazifen; Türk İstiklâl ve cumhuriyetini kurtarmaktır!

Muhtaç olduğun kudret, damarlarındaki asîl kanda, mevcuttur!

K. Atatürk

2017 senesinde başlattığımız "Geleceğimiz Kitapta" adlı köy okullarına kütüphane kurma projemizi sürdürürken ülkemizdeki genç yazarların ülkesine seslenmesi için 2019 Ağustos ayı itibariyle Fikirperver Dergi olarak karşınızdayız. Amacımız gençlerin hislerini bu dergi vasıtasıyla yazıya dökmesidir. Keyifli okumalar dileriz.

Yazarlarımız

Asya Alin Arslan
Betül Utcu
Cengiz Yozbatıran
Ekin Çinici
Elif Güzel
Fatma Kaya
İsmail İğdeli
Mehmet Ali Keskinçilic
Melis Özşahin
Merve Bölükbaşı
Mürsel Koç
Oruç Kökdemir
Rafiye Öztürk
Seda Karagöz
Aramızda Kalmasın
(Mehmet Akif Yardım -İrfan Doğan)

Sizden gelenler

Önder Koç
Mürsel Koç
Rafiye Öztürk

Editörlerimiz

Merve KAKICI
Meryem ÇAYCI
Özgür AKTAŞ
Firdevs İZGÖREN

Kapak İllustrasyon

Büşra AYRANCIOĞLU

Tasarım

Sıla ERGÜN

Sesli Dergi

Sılanaz KALENDER

İletişim

Büşra AYRANCIOĞLU

Dijital Medya

Mehmet Akif YARDIM
Büşra AYRANCIOĞLU
Şüheda BİCE
Buse ÇETİN

2019 yılında ülkemizin gençlerinin isteklerini dile getirmek için oluşturulan Fikirperver dergi' de siz de yazmak isterseniz bizimle mail

63.Sayı

Ekim/2024

fikirperverdergi.com

▶ Fikirperver Dergi

📷 🐦 fikirperverdergi

fikirperverdergi@gmail.com

Geleceğimiz Kitapta

Kasım 2017' de üniversite öğrencileri tarafından köy okullarına kütüphane projesi bugün itibariyle ulaşmıştır. İncelemek için sosyal medya hesaplarını ziyaret edebilirsiniz.

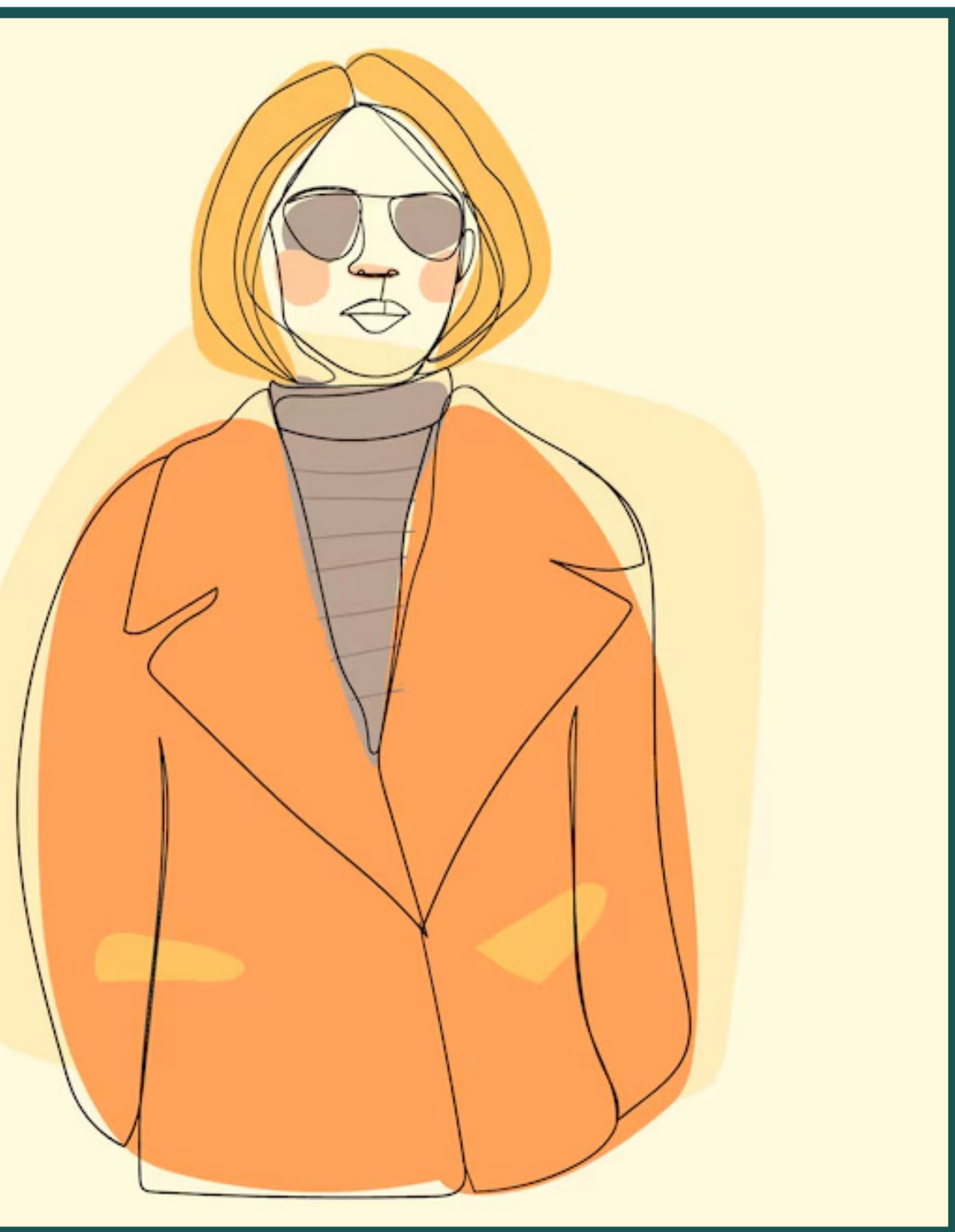
▶ Geleceğimiz Kitapta

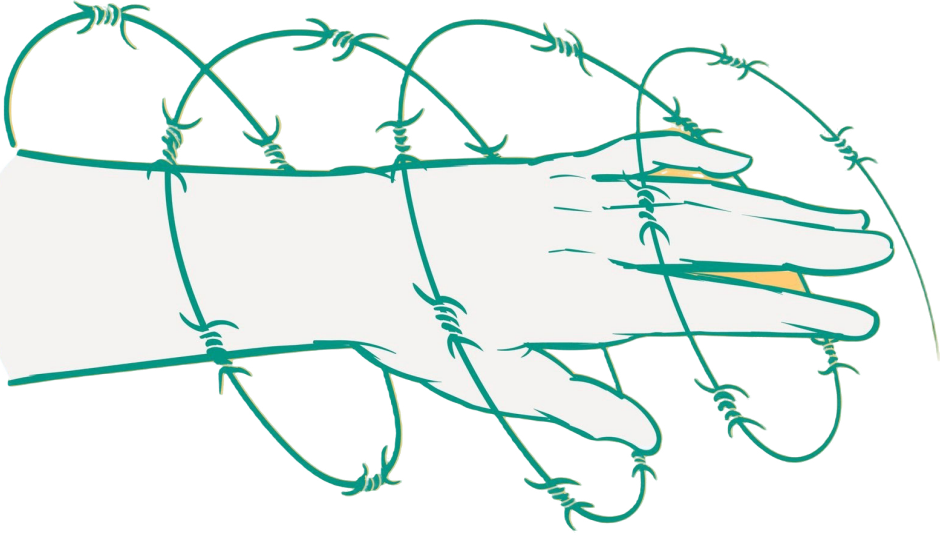
📷 🐦 @gelecegimizkitapta

FİRARI

Kaldır engelleri savur gökyüzüne
Ayıkla iyi kötü ne varsa
İyilikler süslesin ruhunu
Bir şarkı mırıldan, etrafa umut saçsın.
Ey tükenmeyen sevgi, niye terk ettin beni?
Hadi söyle şarkımızı, susma!
Takatsiz yürürüm yollarda.
İçim bir firari bir deli
Öyle bir bedevi.
Yurtsuzluk üzmedi beni.
Kimsesizlik hep ebedi.
Bilirim bilmezsın; hayat fani,
Aldanmam artık hayata.
Üzülürüm içimdeki büyüyen çocuğa.

Elif GÜZEL

HAYATI FARK EDİN

Ruh beden hapisanesinden özgürleşeceği güne kadar, hayatta hiç kimsenin size gem vurmasına izin vermeyin. Kendinize inanın. Muazzam bir donanımla yaratıldık. Kendinizin farkına varın. Yapacaklarınızı düşünün, planlayın, harekete geçin. Danışın ama son kararı yine siz verin. Doğru bildiğiniz yolda ilerleyin. Hata yapmaktan asla korkmayın. Hayatımızı, hatalarımızdan ders alarak şekillendiririz. Acılar da hüznüler de yürekte derin yara izleri bıraksa da insanı olgunlaştırıyor. Geçmez denilen her şey bir gün mutlaka geçiyor.

İnsanları, doğayı, hayvanları, hayatı sevin. Her sabah erken kalkıp açın pencerenizi kulak verin kuş seslerine. Bir kedinin ayağınıza dolanmasına izin verin ve size anlatmak istediklerini fark edin. Bir köpeğin sadakatinden, verdiği güvenden ders çıkarın kendinize. Pencerenizin önündeki ağacın her mevsim değişim ve dönüşümünü fark edin. Hayatta bazen sararıp solunabileceğini, bazen çiçeklenip mis gibi kokular yayabileceğini, bazen dallarında meyveler olup eğilebileceğini, bazen tüm yapraklar dökülüp çırılçıplak kalılabileceğini... Hayatta ne olursa olsun dört mevsim döngüyle her şeyin bir düzen içinde işlediğini fark edin.

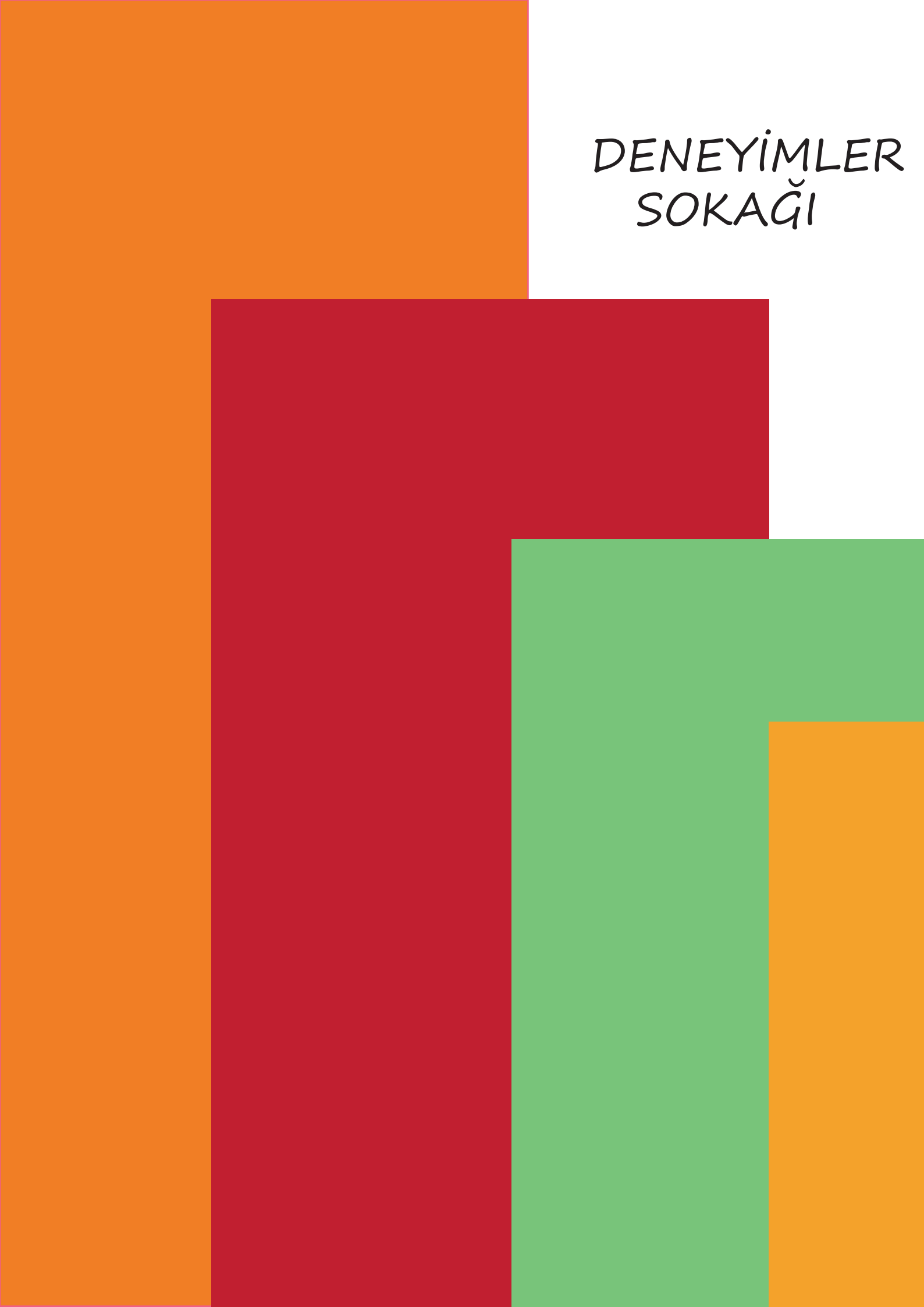
Dürüst olun. Sevgi dolu olun. İnsan biriktirin. Sağlam bir iki dostunuz olsa yeter bu hayatta. Fazla kalabalığa gerek yok. Yeni yerler, yeni insanlar, yeni kültürler tanıyın. Hayat Batı-Güney sahillerinden ibaret değil. Bildiğinizi zannettiğiniz, bilmediğiniz hayatlar var çevrenizde. Doğuda da yaşanmış, yaşanmaya çalışılan hayat mücadeleleri var. Her yeni insan, yeni bir kültür, yaşanmış hayatların kapılarını aralar. Hayatta

herkesin farklı yaşam koşullarında verdiği hayat mücadeleleri ve varoluş hikâyeleri var. Anlayana hepsi hayat dersi.

Konfor alanınızdan çıkın. Keşfedin. Dünya sizin hayatınızdan ibaret değil, farkedin. Birilerine dokunun. Birilerinin hayatına yön vermesine destek olun. Ben değil, biz diyebildiğiniz bir hayatta yol alın. Küçük kar kristalinin yerinden oynaması büyük bir çığın başlamasına neden olabiliyor. Siz yeter ki hayata küçük dokunuşlar yapın, neyi başlattığınızı bilemezsiniz. Siz hayata ne verirsiniz, çarparak size geri gönderiyor. Hayatınızın ne zaman son bulacağı belli değil, şükredin, güzel geçin bu dünyadan.

Rafiye ÖZTÜRK

DENEYİMLER SOKAĞI

Hayata doğma eylemi ile başlar deneyim dediğimiz olaylar dizisi. Yaşamın ta kendisi deneyimlerimiz. Peki kaç kişiyiz bunun farkında olan ?

Kötü olaylarla karşılaşırız çoğu zaman yaşadığımız topraklar, hayatın bize sunduğu imkânlar bellidir bir çoğumuz bu imkânların kaleminin elimizde olduğunu unuturuz. Serzenişte bulunuruz; “Yine mi ben?” deriz mesela “Neden her şey dört dörtlük değil?” diye sorarız. İşte tam bu noktada biraz nefes alıp belki de dinlenmek gerekir.

Aslında soruların yanıtları tam da içimizde saklıdır. Hatırlayalım! Bir çoğumuz çocukken önce sokakta koşardık, düştüğümüzde üzerimizi silkelere belki biraz ağlar ama oynamaya devam ederdik. Peki ne olmuştu bize? Şimdi en ufak düşmelerde kapıldığımız bu umutsuzluk sokağına nasıl gelmiştik? Yollarımızı mı kaybetmiş, yürüdüğümüz sokakları mı değiştirmiştik?

Belki sokakların, yolların sayısı çoktu. Belki de deneyim sokağına bakmalıydık. Ne yapmalıyım? En önemli soru da buydu aslında. Şimdi neredeyim, ne hâldeyim ve nasıl yürümeliyim? Kalkıp üzerimi silkelemeli miyim yoksa ağlamaya devam mı etmeliyim? Tüm cevaplar bu sorularda gizliydi. Evet belki canımız yanmıştı, biraz ağlamalıydık ama biz ne kadar çok ağlasak da o sokakta kaybolsak da yeniden kalkmalıydık.

Bu sokak, deneyimler sokağı, bu sokak ipuçları ile dolu. Önümüze bakıp hayatın tam da bitti dediğimiz anda başladığını unutmuyarak yürümeye, koşmaya devam etmeliyiz. Neden mi? Çünkü biz deneyimler sokağının ta kendisiyiz.

Deneyimler sokağından umut dolu sokaklara yürümek dileğiyle...

Seda KARAGÖZ AYDIN

KIRGIN SIĞINTI

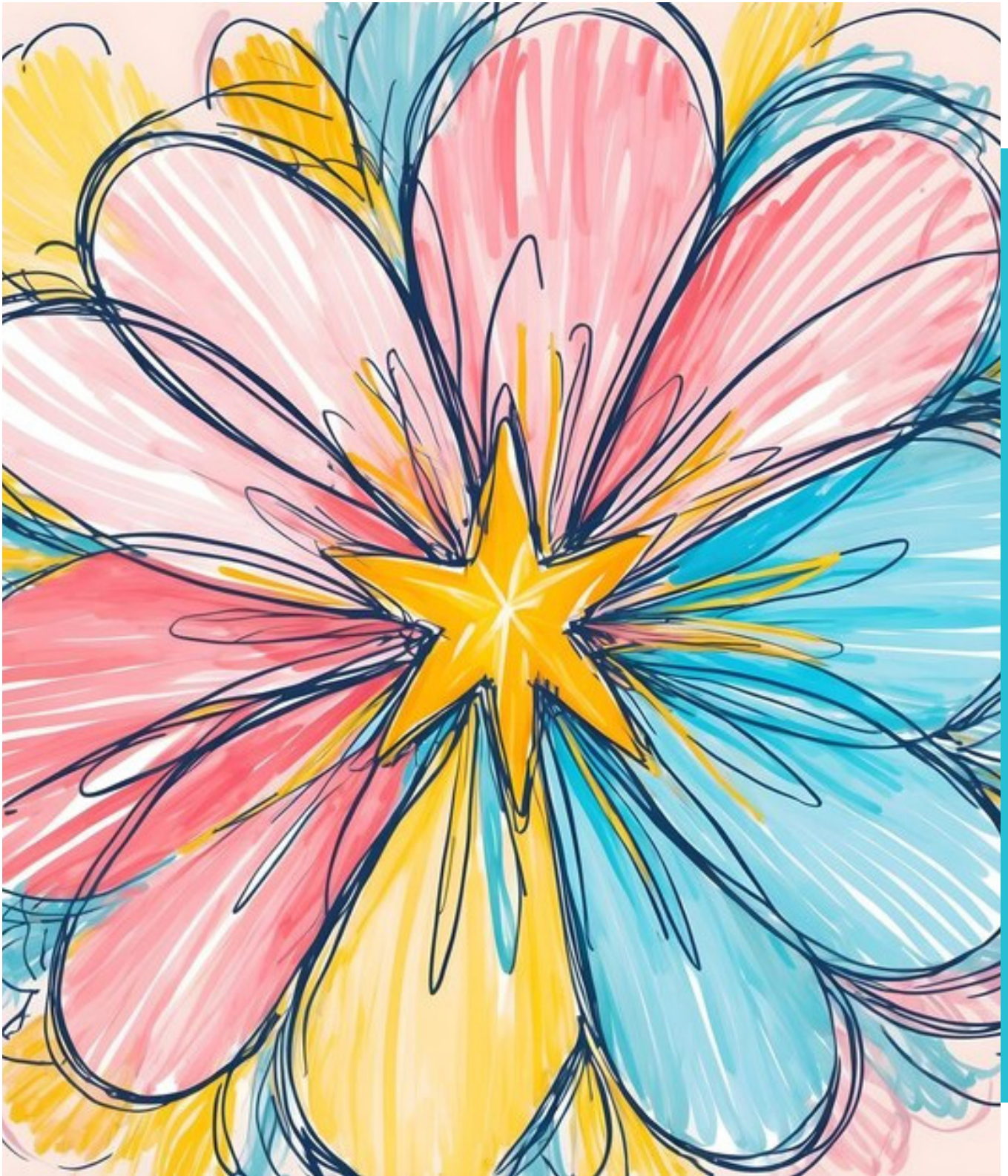
Sesim çıkmaz âdeta dilim lâl. Bana ilişmeyene iliştiğim nadirdir veya kötü insanların zamanında bana yaşattıklarının bir sonucudur. Hırçın yetiştirilmediğim, işkencelere maruz bırakılmadığım, karanlık odalara kapatılmadığım, özgürlüğünden alıkonulmadığım; kısacası hayvancıl şartlara uygun yaşam alanları sunulduğunda diğer sessiz dostlarıma ve bana; zarardan çok yararımız olur. Lakin insanoğlula her ne kadar bir dostluk bağımız olsa da onları kırmak ve incitmekten kendi adıma kaçsam da aralarında nankörler de çok. Yargısız infaz yaparak tüm hayvanları bu dünyadan postalamak isteyenler de...

Bana en çok koyan ne biliyor musunuz? Biz insanoğluna yeri gelir sığınak oluruz, yeri gelir insanoğlunun bir hükmüyle, tanrının kutsadığı koca dünyada sığıntı oluruz. Yardıma ihtiyaç olunca çağırılan, bir insanın canına ilk ilişen sonrasında ise her şey unutulunca yok sayılan... Hayvancıl şartlarda yaşatılmaz iken en ufak bir hırçınlıkta öldürmenin reva görüldüğü o canlarız biz.

Sırf bu sebeple sorarım ey insanoğlu! Sen değil misin çıldıran, barındığı ortamda en ufak bir insancıl şart hele bir gerçekleşmemeye görsün! Hakkın var mı söyle, dilimiz yok diye bizi kesmeye?

Üzülüyorum, kendim ve dostlarımdan da öte senin adına. Kendi kıyametini adım adım getiriyorsun. Bugün bir canlının infazına sessiz kalıyorsun ya hani! Bizim dilimiz yokken kesildi, hiç mi ermiyor o üstün aklın; ya senin de hâlihazırda var olan dilin sırf buna göz yumdun diye ansızın bir anda kesilirse? Nasıl hesap vereceksin işte o zaman tanrına şimdiden bir düşün. Onun sana emanetine hıyanet ettin bunu da sakın ola aklından çıkarma. Benden sana son yolculuğundan önce naçizane bir tavsiye.

Melis ÖZŞAHİN

CAN DOSTLARIMIZ HAYVANLAR

-Bobi-

Hayata naif bir katkı.

Dünyadaki masumiyetin göstergesi ablamların köpeği Bobi.

Manavgat'a taşındığım kısa dönemdeki evimin ilk misafiri. Bir aylıkken gelmişti. Denizi, sahili ilk kez benimle tanıdı. Kucağımda dalgada boğulma tehlikesi geçirirken karnımı öyle sıkı tutmuştu ki kendime kızmıştım. Evlere kapatarak hayatta kalma mücadelesinden yoksun bıraktığımız canlılar. Bir heves uğruna alınıp sonra atılan ne olduğunu şaşırان, dış hayata uyum sağlayamayan canlılar. Nasıl veballer alınıyor!

Bir arkadaşım çocuklar için zengin hobisi demişti. Ekonomik koşullar göze alındığında bakmak lüks ancak külfet değil. Yaşam alanı bırakmadığımız için sahip çıkmamız gereken masumlar onlar. Hayattan beklentisi olmayan, kaossuz yaşamı benimsemiş hayvanlar. Kendi mücadelemizde görmezden gelip evrene kafa tutup sonunda sınıandığımız canlar.

Bobi, ablamın ilk göz ağrısı. Dört buçuk yıldır hayatlarında. Bizim aralıklı misafirimiz, kaç gündür beraberiz. Babamın astım, KOAH rahatsızlıklarını tetiklese de evin ağır misafiri. Tüm ev ona tahsil edildi. Maskesiyle odasında oturup ona kıyamayan merhametli babam. O da sevgisini ilgisini asla eksik etmeyen bir canlı.

Kartımdaki son paramı düşünmeden harcadığım can Bobi. Sol kalçası sıkıntılı, dile getirmiyor. Dünyanın en masum canlısı o. Merhamet, ahlak, vicdan sorgulmasına itiyor insanı. Ufacık bir sevgi kırıntısı yetiyor. Yer kaplamıyor, beklentisi yok. Herkese yetmesi gereken koca evrendeki küçücük gövdeler. Hiçbir şey yapmasanız da zarar vermeyin yeter.

Velhasıl dünya biz insanlardan ibaret değil!

Betül UTCU

STREET CAT NAMED BOB SOKAK KEDİSİ BOB

Yönetmen: Roger Spottiswoode

Oyuncular

Luke Treadaway, James Bowen, Joanne Froggatt, Ruta Gedmintas, Antony Head, Lorraine Ashbourne, Sasha Dickens, Caroline Goodall

Yıl:

2016

Tür:

Aile, Dram

İMDB Puanı:7.3/10

James Bowen, uyuşturucu bağımlılığıyla boğuşan bir sokak müzisyenidir. Sokaklarda müzik yaparak hayatta ve ayakta kalmaya çalışan James'in hayatını bir kedi değiştirecektir. Kızıl bir tekir kedi gelir ve James'in hayatına umut olur. Bob ve James birlikte ayakta durmaya çabalayacaklar. Hayatın zorluklarını, bir insanın zorluklar karşısında sadece insandan değil bambaşka bir canlıdan gelen yardımla göğüsleyebileceğini anlatan, gerçek ve etkileyici bir film. Hayatı bir kitaba uyarlanan ve oradan da beyaz perdeye yansıtılan James Bowen'ın hüznü ve etkileyici umut vadeden hayat hikâyesi sizleri bekliyor.

...

-Tek başına başaramazsın!

--Yalnız değilim. Bob var. Beni buraya kadar getirdi. Geçen gün dergi satarken adamın biri yanıma geldi, çok şık giyinmişti. Daha önce benimle aynı kaldırımda bile olmak istemeyecek biri. Bana "Bayım! Acaba fotoğrafınızı çekebilir miyim?" dedi. Daha önce bana kimse bayım dememişti. Bu Bob sayesinde oldu. Diğer taraftan hayatın nasıl olabileceğini gösterdi bana.

...

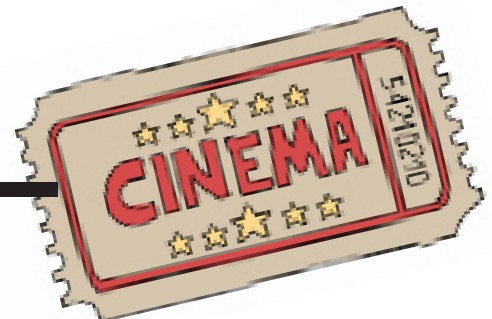
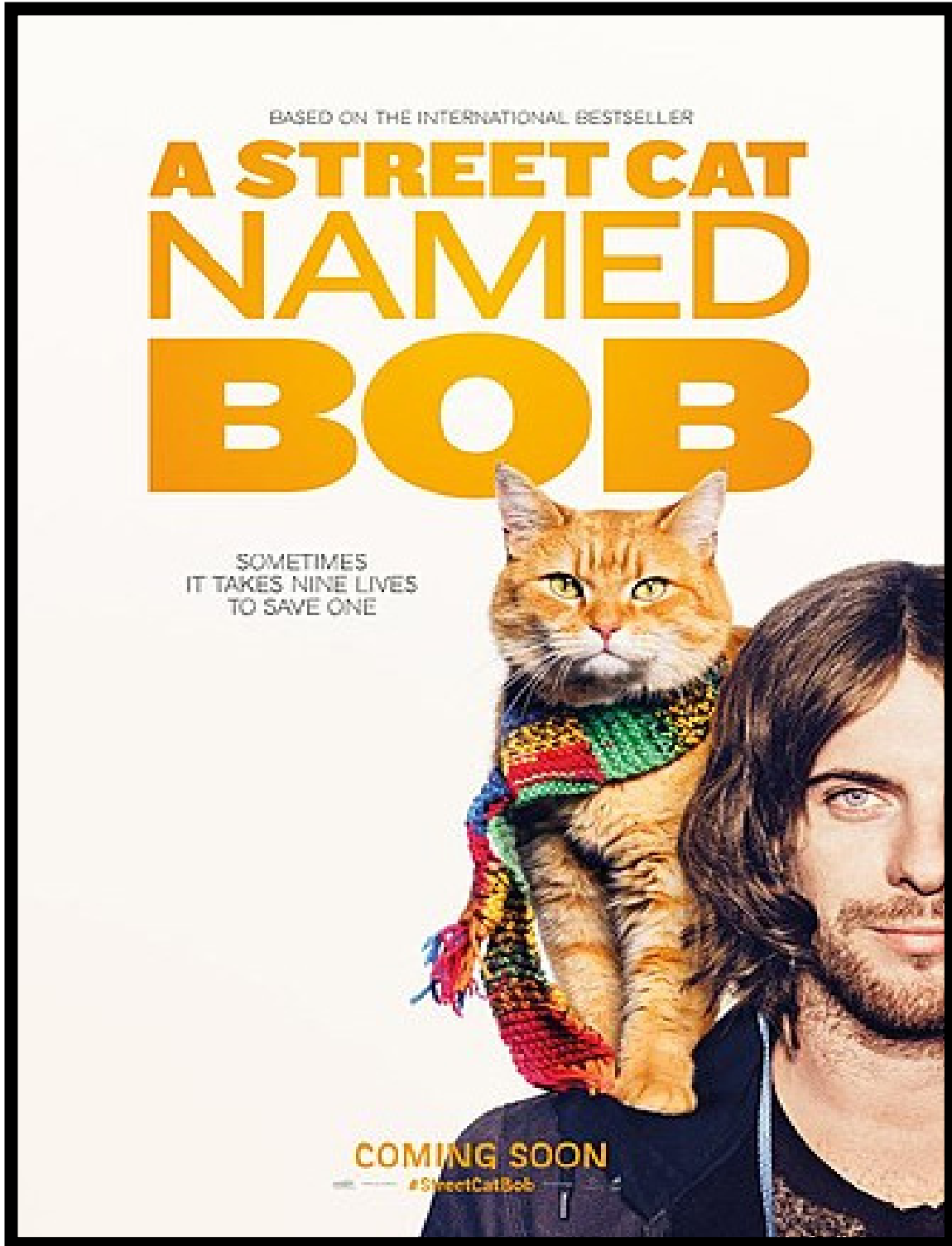
Gerçek bir yaşam hikâyesi olması yeterince inanılmaz olan bu hikâyeyi izlerken; yalnız kalmış, belki de durumundan ötürü yalnızlaştırılmış bir insanın bir hayvanın koşulsuz sevgisiyle iyileşmesi gözlerimize bulutları topluyor. İnsan insana şifadır denen dünyanın şifa bulamayan bir hastasıysa eğer James iyileşecek hastanın ayağına giden doktor olmalıydı Bob. Mucizeler beklenmedik şekillerde olmasa mucize denmezdi. James Bowen'ın mucizesi kapı veya bacadan değil pencereden geldi. Ve James'in iyileşebilmesi bu zorlu süreci atlatıp üstüne kitap patlatması; fevkaledenin fevkinde değil de nedir? Bir hayvan bir insanın hayatında neleri değiştirebilir bilemeyiz? Ama asıl bir hayvanın sevgisine almaya başladıktan sonra ruhumuz nasıl değişir ve iyileşir?

...

Hayvanlar ve insanların hayatlarına dokunuşları ile ilgili sayısız hikâyeler var. Bir köpeğin sahibinin kanserinin fark edilmesini sağlaması, bir kedinin sahibinin hamile olduğunun anlayıp sürekli karnında yatmaya başlaması gibi bir çok tuhaf bulabileceğimiz yaşanmış hikâyeler var. Hatta oyuncu Erdal Özyağcılar'ın bir sohbetinde anlattığı ses telleri nodüllerinden ameliyat olması gerektiğini fakat evlerindeki kedilerinin sürekli boğaz kısmına yattığını bir ay sonra nodüllerinin kalmadığını ifade etmiş. Etrafımızda bizimle ortak yaşamı paylaşan canlılarla bağ kurmayı başarabilirsek neler olabileceğine dair bir örnek.

İyi seyirler...

FİLM KÖŞESİ

GEÇ KALINMIŞ BİR AĞIT

Yoldan geçiyordum. Geçiyordum herkes gibi ama işte bir anda gördüm. Belki başımı hiç çevirmesem görmeyecektim ama gördüm. Görmeseydim daha mı iyi olurdu? İyi olmazdı belki ama daha mutlu olurum. Yolun kenarında... Yolun kenarına bir kedi ölmüş. İnsan böyle bir cümleyi tek seferde kuramıyor. Belki beş dakika önce belki saatler önce bir kedi ölmüş. Ben bir akşamüstü yoldan geçerken aniden gördüm. Tüm günahlarımla karşılaşmış gibi donup kaldım. Herkes koşmaya başladı. Acı çekmekten korkanların hepsi kaçtı. Bir tek ben kaldım. İnsan böyle bir şeyden nasıl kaçır ki? Herkes şarkısını söylemeye devam etti. Esprilerini yapmaya, olmadık dertlerini anlatmaya devam ettiler. Bir tek ben sustum. O kediyle beraber içimde çalan şarkıyı susturdum. Herkes kulaklarını kapattı, kimse duymak istemedi o kedinin çığlığını. Bir ben içimin en derin yerinde duydum.

Başını başka yöne çevirenleri tuttum “Bakın burada bir kedi var” dedim. Bağurdım kalplerine, duymadı kimse. Tek tek gözlerine baktım. Bir hüznü aradım, bir gözyaşı aradım ama bulamadım. Donuk ve anlaşılması zor bakışlar vardı sadece. Herkesi tutup silkelemek istedim; “Burada bir kedi ölmüş ,nasıl öylece devam edersiniz?” demek istedim, hiçbir duymadı. O akşam ben tek başıma bir kedinin cenaze namazını kıldım. Allah’ım dedim Allah’ım sen bu kediye cennetinde güzel bir yer ayır lütfen.

O akşam yolun kenarında bir kedi ölmüş. Ben herkesi karşıma alıp sormak istedim; “Sahi siz nasıl geçip gittiniz öylece? Hiç merak etmediniz mi, Aklınıza gelmedi mi, İçiniz sızlamadı mı? Ölen sadece o kedi mi sanıyordunuz? Onunla beraber toplumumuzun vicdanı da ölmedi mi, çocuklarımıza anlatacağımız masalların bir kısmı da ölmedi mi?” demek istedim. Ben diyemedim onlar da duymadı.

O akşam yolun kenarında bir kedi ölmüş. Manşetlere çıkmayacak bir haber artık. Bir hüznü bulutu, bir gözyaşı. Başka hiçbir akşama benzemeyecek bir karanlık. Vicdanlarımızda bir azap. Belki çocuk olsaydık yeniden o kedinin de bir mezarı olurdu. Belki o zaman o mezardan da çiçekler açardı.

Çocuk yanımız en temiz kalbiyle orada, içimizde. Biraz hatırlamamız gerekiyor. Hani küçükken her kediye bir ad koyardık? Hani ekmeği kuşların önüne ufalardık. Karınca yuvalarını ezmemek için zıplayarak yürürdük. Hatırlamaya başladınız değil mi? Anlatmaya devam edeyim o hâlde. Bir civcivi yakalamak için koştururduk. Annemizin elinden tutup köpekleri sevmeye çalışırdık. Hatırladık, biliyorum. Artık kendi çocukluğumuzu kendimize hatırlatmamız gerekiyor. İçimizdeki çocuğun elinden tutmamız gerekiyor. Belki o zaman gündelik telaşlara kapılıp bizim için gerçekten önemli olan şeyleri kaybetmeyiz. O zaman o kedinin yanından öylece geçip gitmeyiz. Sokaktaki dostlarımızın başını okşamak vakit kaybı gibi gelmez. Yanımızda mama taşımak zor gelmez. Sıcak havalarda bir kap su koymak yük gelmez. O zaman biz biraz daha insan oluruz. O zaman çocuklarımıza anlatacak güzel bir hikâyemiz olur. O zaman bu gök daha mavi olur.

Merve BÖLÜKBAŞI

O YER

Bazı yerler vardır, renksiz, kokusuz ve duygusuz. Bir taş duvar, bir yıkık ev, bir yeşil orman. Büyüleyici bir özelliği yoktur buraların. İhtişamı, alıcılığı yoktur. Şehrin ortasındaki bir bankın huzuru yoktur. Kalabalığın, gürültünün neşesi yoktur. Terk edilmiş koca bir binanın ruhu yoktur. O zaman var olan nedir? Var olan anılardır. Duvarda çizili bir tebeşir resmi. Ormanda geçirilen zamandır. Terk edilmiş koca binanın bir zamanlar okul olduğu günlerdir. Bankta sevdiğinin elini ilk kez tuttuğun zamandır.

Mesele bulunduğun yer değil, o yerin sana ne ifade ettiğidir. Orada geçirdiğin zamandır. Anıların, sözlerin, yaşadıklarındır. Gürültü içinde en değerline karşına atan kalbinin sesidir. Sessizlikte çırpın güvercinlerin kanat sesidir. Elini boyayıp bastığın o beyaz duvar senin için artık sığınılacak bir mabed olmuştur. Gün içinde yüzlerce kişinin geçi, dönüp bakmadığı o yer sana kilometrelerce ötedeki bir ismi hatırlatır. Geceleri üşüdüğünde sevdiğine sarıldığın o sokak lambası senin en büyük sırdaşıdır aslında. Ya kaldırım taşları, en büyük kahrı onlar çeker. Gözyaşlarımızı, acılarımızı yağmurlarla içine alır. Çilemizi elif gibi dimdik göğüsler. Soğuk hava, sisli günler mutluluğumuzu hapseder. En bunaldığımız anda bir sahil ferahlatır yüreğimizi.

Onlar bizim sessiz destekçilerimiz. Çilemizi, yükümüzü alan cansız dostlarımız. Her gün işe giderken, okula giderken acelenizi unutun ve bir bankın önüne geçip düşünün. Kimler ağladı burada, kimler dert yandı, kimler ayrıldı, kimler kavga etti ve kimler en mutlu gününü yaşadı. Bir evlilik teklifine şahit oldu mu sahildeki taşlar? Bir ölümü gördü mü o siyah asfalt? Nice duyguya şahit oldu sokaklar ve caddeler... Bizler, onları görmeden işimize bakıyoruz. O yer bizim anımız, o yer bizim zamanımız. Bizim olan, o yer...

Oruçtekin KÖKDEMİR

Can dostlarımız hayvanlar. Gerçek dostlarımız demek daha doğru olur. Menfaatsiz, gösterişsiz, beklentisiz, sadık, sevgileri çıkarsız ve göstermelik değil. İçten, samimi her şeyle bizimle olan dostlarımızdır hayvanlar. Bu bir kedi olabilirken bazen bir köpek bazen de küçücük bir kuş da olabilir ya da bildiğimiz veya bilmediğimiz hayvan türlerinden de olabilir. İnsanlar yeter ki sevgiyle, merhametle yaklaşabilsinler. Karşılığında kendilerine daha fazla sevgi, ilgi ve yakınlaşma göreceklardır.

İnsanlar, yaratılmışların en değerlisi olarak iyilik, güzellik, merhametle en donanımlı varlık olarak dünyaya gelmiştir. Bu nedenle çevremize pozitif enerjimizi yayabilirsek tüm yaratılmışlardan karşılığını alacağız şüphesiz. Ne verirsən onu alırsın doğaya, çevrende karşılaştığın canlı cansız her şeye... Sevgiyle bakarsan, sevgiyle karşılaşırsın bu hayatta.

Hayvanlar gerçek dosttur. Bazen sırdaşımız, canımız, arkadaşımız, sorunlarımızı anlattığımız. Sadece bizi dinleyen, doğruya yanlışa karışmayanımız, eleştirmeyenimiz, her zaman yanımızda olanımız, bize kırılmayanımız, alınmayanımız, küsmeyenimizdir hayvanlar. Bize karşı gelmeyen, yani dosttan da öte diyebileceğimiz varlıklardır. Canımız kanımız, bazen evladımız, bazen kardeşimiz, bazen annemiz, bazen babamızın yerine koyduğumuz ve koyabileceğimiz canlılar desek daha doğru bir ifade olur. Onlar için hayvan demek de bazen bize itici gelebilir. Onun için isim koyarız. Öyle telaffuz ederiz can dostlarımızı.

BAKIŞLARLA ANLAŞABİLMEK

Bazen sırrımızı, dertlerimizi paylaştığımız, yürüyüşe çıktığımız dolaştığımız veya bakıştıkça birbirimizi anladığımız arkadaşlarımız, dostlarımız olurlar. Hiç şikâyet etmeden dinleyen, gitmek, gezmek istediğimizde bizi asla yalnız bırakmayan, arkadaşımız olurlar. Yani bizi asla sırtımızdan vurmayan, satmayanlarımız, bizi yarı yolda bırakmayan dostlarımız.

Konuşmadan konuşan, her şeyi söylemeden anlayan, eksik taraflarımızı tamamlayan, dinleyen, sadece bize bakan. Bizlerin, yani insanların birbirine karşı olan eksikliklerini tamamlayan dostlardır. Sadece bakarak her şeyin anlaşılabilmesini bize öğreten dostlardır. Yani anlaşmak için konuşmadan da birbirini anlayabileceğinin, tamamlanabileceğinin en güzel kanıtıdır can dostlarımız.

Bir söz vardır”İnsanları tanıdıkça hayvanları daha çok sevmeye başladım.” Tabi bu bütün insanlar için geçerli değildir ama gerçekten günümüzde aile içi, arkadaşlıklar, dostluklar, yıllarca yaşanmışlıkların ardında yaşanan bazı olaylar, davranışlar ve tecrübeleri gördükçe, şahit olduğca, ne kadar anlamlı bir söz olduğunu düşünmemek elde değil.

İşte her şeyin insanlarla başlayıp örnek olduklarımızla devam ettiği bu hayatta, dostluklarıyla örnek göstereceğimiz bir kedimiz, bir köpeğimiz, bir kuşumuz, bir tavuğumuz olmalıdır. Herhangi bir insan dışı canlıyla dostluk kurmamışsanız gerçek dostluğun, çıkarsız dostluğun farkına varamamışsınızdır. Bu hayatta mutlaka bir canlıyla bağlantı kurun ve onunla ilginizle, sevginizle bütünleşip sırdaş olma yoluna koyulmalısınız. İşte o zaman gerçek dostlukla tanışacaksınız diye umut ediyorum.

Mürsel KOÇ

DİLİ DİŞİ OLM HORANTA

Benim çocukluğum bahçeli tek katlı evlerin olduğu bir mahallede geçti. O zaman böyle koca koca binalar, plazalar yoktu. Kızılay meydanındaki eski Emek İş Merkezine biz gökdelen derdik. Binaların arasında mesafe vardı. Ama komşular arasında hiç mesafe yoktu. Ve o mesafeler arasında, komşu çocuklarıyla, mahalle kültürüyle koşturur, oynardık. Yazın başka oyunlar, kışın başka oyunlar oynanırdı. Kışın kartopu oynar, muhakkak kardan adam yapardık. Kim daha büyük kardan adam yapıyor derken ellerimiz soğuktan morarır, âdeta donardı, nefesimiz ile ısıtırdık. Sonbahar ve ilkbaharda yağmur yağdıktan sonra çamurlu cıvık olamayan alanda çivilerle oynadığımız saplama veya cız diye bir oyun vardı, çok hoşuma giderdi. Yazın çelik çomak oynardık. Ve bunun gibi birçok oyunlar vardı. Evimiz bahçeli olduğu için meyve ağaçlarımız, kümesimizde tavuklar, kedimiz Boncuk, köpeğimiz Karabaş ve kuzumuz Karagöz. Şimdi villa hayatı denen hayatı ben çocukken Ankara'nın orta hâlli bir semtinde yaşamıştım. Kiraz ağacımız vardı. Ve çok güzel kiraz verirdi. Rahmetli babam bu haziran kirazı, erken meyve verir derdi. Gözü-müz gibi bakardık ona. İhlamur ağaçlarımız vardı. İhlamurun toplanması meşakkatli, ama sıcak sıcak içmesi çok güzeldi, sobanın üzerindee tıklar tıklar kaynardı, kıpkırmızı olur, mis gibi kokardı, ama sonra öğrendim ki bu demleme biçimi yanlışmış. Hatta arkadaşlarımla konuştuğumda onlar da aynı yanlış demlemeyi yapmışlar. Biz de öyle biliyorduk dediler. Gülüştük. O zaman arama motorları yoktu ki bakalım. Yani o evde sadece biz yaşamazdık. Bizim can dostlarımız, kedimiz Boncuk, köpeğimiz Karabaş, tavuklarımız ve kuzumuz. Kuzumuzu arkadaş gibi severdik. Çok tatlı bakardı. Melemesi bile çok hoşumuza giderdi. Komşularımızın inekleri vardı. Hatta komşularınızdan akşam sağdıkları sıcak sütleri alırdık. Süt, galvanizli güğümler içerisinde gelir, galvanizli litrelik ölçülerle satılırdı. Sütçü Fatma Teyzemiz hak geçmesin diye fazla fazla verirdi. Biz de sütü hemen kaynatır, daha sonra da sıcak sıcak içer ve yoğurt yapardık. Öyle pastörize süt falan satın almazdık. Yoğurt evde yapılırdı. Bunun dışında tava yoğurdu satılırdı. Yoğurtçunun sırtında uzun bir sopa ve sopanın iki yanında yoğurt tavaları, "Yoğurtçu" diye bağıarak yoğurt satardı. Yani bundan on yıllar önce, henüz daha bu kadar kentleşmemişken, köyden kente bu kadar göç almamışken, kent hayatı ile köy hayatı birlikte yaşanıyordu. Yani şimdinin tabiriyle hibrit bir yaşam vardı. Biraz kentli, biraz köylü. Yani kendi bahçesinde ürettiğini yiyen, tavuklarından aldığı yumurtayı kahvaltı sofrasına getiren, komşusunun ineğinden almış olduğu sütü içen ve ondan yoğurt yapan,

MAYAN EVİN ALARI

şimdinin adıyla ekosistem vardı. Ama yıllar sonra biz o ekosistemi yanlış kentleşme ile maalesef bu hâle getirdik. Kent sosyolojisine aykırı ne varsa yaptık. Bunun tartışması başka bir yazının konusu olabilir.

Karabaşın bizim hayatımızda ve benim için karşılığı şuydu: Çok uysal bir köpek ve ablamın ortaokula giderken yol arkadaşıydı. Şimdiki gibi servis araçları yoktu. Okula yürüyerek gidilirdi. Karabaş her sabah ablamı üç kilometre ilerideki okuluna götürür, eve geri gelir, ablamın okuldan çıktığı saati bilir, gider onu alır eve ablamla birlikte gelirdi. Ben buna hep hayret etmişimdir. Bu nasıl bir duygu, bu nasıl bir his, bu nasıl bir öğrenme? İşte Karabaş, can dostumuz, ablamın okula giderken yol arkadaşıydı. Eğitilmiş rehber köpek gibiydi. Hatta hafta sonu öğrendim ki görme engelli yakınımıza kedisi evde rehberlik yapıyormuş. Evin içinde onu odasına, mutfığa ve nereye isterse boynuna takılı çingiraktan çıkan sesle eşlik ederek yardım ediyormuş. Bir nevi gözü olmuş. Böyle arkadaş kedileri çok tanıdım. Artık isimleri Boncuk değil, Siri ve benzeri gibi daha güncel, hatta teknolojik isimler. Ama yine hep sakın, oyuncu, ev ve can yoldaşı. Bizim kedimizin de sobanın yanında uyurken mırıltısını duymak, onu ipin ucuna takılı oyuncaqlarla oynatmak çok hoşumuza giderdi. Komşumuzun köpeklerinin hepsinin isimlerini bilirdik. Yani işte o hayatın içinde onlarla, can dostlarımızla beraberdik.

Yıllar sonra, Şırnak Sınır Birliği'ndeki vatani görevimde, her timin iki köpeği vardı. Gece birliğin emniyeti, gündüz yol emniyeti için yaklaşık en az 10-12 tim göreve çıkardık. Her time iki tane köpek gelirdi. O kadar timin arasında hangi time gideceğini nasıl biliyorlar diye düşünmeden edemezdim. Görevlerimize emniyetli yürüyüş kolunda giderken can dostları da bize aynı disiplinle eşlik ederdi. Bir ileri bir geri yürürler, bizler mevzilerimize yerleştikten sonra, onlar da mevzilerin önünde, sabaha kadar önümüzde çapraz olarak sanki devriye gezerlerdi. Daha sonra da bizimle döner ve uyurlardı. Hatta taburun en yaşlı köpeği vardı, ismi Kes. Neden Kes koymuşlar bilmiyorum. O hiçbir timle göreve gitmezdi, taburda kalırdı. Hatta bizim yatakhaneinin önüne yatar, Kes uyanmasın diye onu rahatsız etmemek için başka yollardan geçerdik. Biz onlarla birlikte yaşardık. Hiç kimse “Onlar neden burada?” demezdi. Benim hayatımda hep can dostlarımız oldu. Kedi oldu, köpek oldu, balık oldu. Hatta balığım, ben izne gittiğimde, sanırım yanlış beslemeden dolayı ölmüş. Emanet ettiğim arkadaşım, şimdi biz ona ne diyeceğiz diye ne yapacağını şaşırmış.

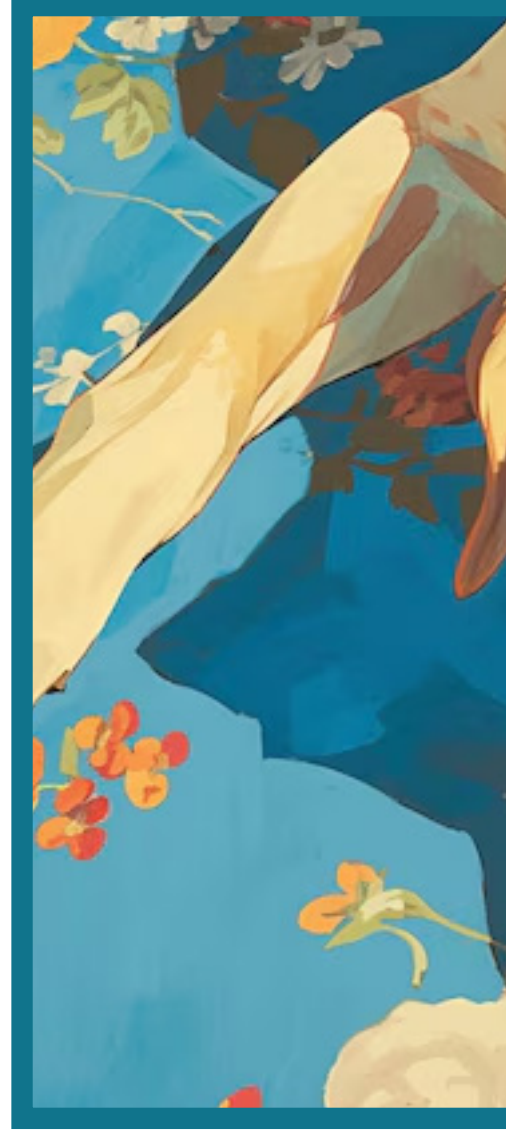
İşte bu canlıya, cana duyulan sevgi, insan olma yolculuğunun temellerini oluşturuyor aslında. Empati yeteneğini oluşturuyor. Vicdanı, merhameti oluşturuyor. Onun için can dostlar çok önemli. Rahmetli annemin tabiriyle; “Oğlum onun bir tırnağını, bir tüyünü yaratabilir misiniz?” derdi. Yani şunu söylemek isterdi. Onlar da bir can. Onlara merhamet edin. Rahmetli Doğan Cüceloğlu ‘Onlar da bir can’ cümlesini bakın nasıl anlatıyor: “İnsanın doğuştan duyarlı olduğu iki soru vardır: 1- İyi olan ne? İnsan kendisi için iyi olanı bilmek ister. 2- İyiyi hayata geçirecek olan doğru davranış ne? Doğru davranışı yapmak ister. İyi olanı doğru davranışıyla hayata geçirerek adil ortam oluşturmak ve yaşatmak ister. Bu sorulara verdikleri cevaplarına göre toplumlar farklı uygarlıklar oluştururlar. Annem öldüğünde 10 yaşındaydım. Babam okuması yazması olmayan bir Yörük kadınıyla evlendi ve o kadın sapanla kuşa taş attığını görünce bana, “Atma yavrum, kuşu vurma!” dedi. Annesini kaybetmiş 10 yaşındaki bir çocuğun öfkesiyle, “Ne var! Bannak gibi güpgüccük kuş!” dedim. Canın büyüğü küçüğü olur mu? Allah her birine bir can vermiş. Vurma yavrum, günah, dedi. Taşı atmadım ve yıllar sonra bu okuma yazma bilmeyen köylü kadınının ne dediğini anladım. İyi olan, cana saygılı davranmaktır, doğru olan taş atmamaktır, adil olan hem yaşamak hem de yaşatmaktır.” İşte canın büyüğü küçüğü olmuyor.

Abim mahalledeki ekmek fırınından ekmek kasalarının altında kalan ekmek kırıntılarını alır, karıncaları beslerdi. Karınca yuvalarına biz ekmek kırıntısı atardık. Yiyecek bulmak için uzağa gitmesinler diye biz onlara yiyecek götürürdük. Karınca yuvalarının kenarından geçerdik, basmazdık. Onları korurduk. Hatta etrafına taş koyar, başkalarının basmasını engellerdik. İşte can dostların bendeki karşılığı ve anısı bunlar.

Oğlum 7-8 yaşlarında iken, baba eve tavşan alalım demişti. Bende onu kırmamak için komşumuzun bahçesinden bir tane yavru tavşan almıştım. Oğlumla karton kutudan yuva yapmıştık, oğlum da kendi legolarından ona puset yapmıştı. Pusetle gezdiriyordu tavşanı, sanki bebek gibi. Daha sonra oğlum tatilde iken ben evde kalmıştım. Akşam tavşanı beslemek için işten eve koşarak geliyordum. Bir gün bir baktım tavşan karton kutuda yok. O kadar endişelendim ki acaba balkondan aşağı mı atladı diye. Sonra bir baktım yatağın altına girmiş, görünce dünyalar benim olmuştu. Yani işte can dostlar böyle. Rahmetli annem, “Onlar da evin bir horantası oğlum” derdi. Evet, onlar da evin bir horantası oluyor. Onun için sabah sporunda karşılaştığım ve ismini Karabaş koyduğum köpeğe her gün günaydın diyorum. Bazen caddeye çıkıyor. Caddeden geri çevirmek için elimden geleni yapıyorum ve onunla konuşuyorum. Lütfen yola çıkma, araba çarpar diye. Çünkü o da bir can. Rahmetli annemin dediği gibi, tüyünü yaratmaya kadriniz var mı? Onun için onları bizim dünyamızın birer horantası olarak görmemiz lazım. Çünkü onlar bize sevgiyi, merhameti, vicdanı gösteriyor. Çünkü dilleri yok, konuşmıyorlar. Sadece seninle kendince iletişim kuruyor. Dili yok, dişi yok derdi annem. Onun için onlara merhamet etmek lazım. Öyle olunca dünya güzel oluyor. Merhametli, şefkatli, sevgi dolu olunca.

İçinizdeki sevginin, şefkatin, merhametin daim olması dileğiyle sağlıklı kalın, hoşça kalın.

Mehmet Ali KESKİNKILIÇ

VEDA

Genç adam, içindeki derin acıyla nasıl başa çıkabileceğini bilmeden parkta bir bankta oturuyordu. Hayatta başına gelen kötü olaylar ya da yaşadığı hiçbir acı, ona bu kadar ağır gelmemiştir. İlk defa çok sevdiği bir varlığı kaybetmenin acısını yaşıyordu. Böyle durumlarda ne yapılır, ne söylenir, ne düşünülür veya ne hissedilir onu da bilmiyordu. İnsanın ölümü yaşamadan bilmesi ne mümkün. Tek yapabildiği çaresizce ölüm kavramını ve Gülistan'ın gidişini anlamaya çalışmaktı. Genç adam, omuzlarında tonlarca ağırlık hissettiği için giderek bankın üzerine daha da çöküyordu. Omuzlarındaki ağırlığı o kadar yoğun hissediyordu ki bankın taşıyamayacağından korktu. Saatlerce oturdu bankta. Ne kadar oturduğunu ve dışarıdan nasıl görüldüğünün hiç farkında değildi. Yanından yüzlerce kişi geçmesine rağmen onun varlığını az kişi fark etti. İki elin parmaklarını geçmeyecek kadar insan onun neden dertlendiğini merak etti; ancak onunla konuşmaya ise kimsenin cesareti yok gibiydi. İnsanlar; bir taşın, heykelin, çöpün yanından geçer gibi gelip geçip gittiler. O bunu dert edecek durumda değildi, etse de fark edilmemeye alışkın olduğu için fark edilmemek normal diye düşünürdü.

Etraftaki onca insanın içinden yaşlı bir kadın, içindeki merhamet ve merak duygusuna yenik düşmüş genç adama doğru yaklaşmıştı, "Hastamısın oğlum?" diye sordu. Genç adam, sorusuna hayır anlamında baş sallamayla cevap verebilmişti; "Sevdiğin birine bir şey mi?" oldu sorusunu tamamlayamadan genç adam ulumayı andıran bir ağlama sesiyle karşılık verdi. Kadın, "Öldü mü yoksa?" der demez genç adam evet anlamında başını salladı. Yaşlı kadın genç adamın sırtına elini koydu, onu teselli etmeye çalıştı. Genç adam bir süre ağladı. Sakinleştiğinde "Ne yapacağım şimdi ben? Ne yapmam gerekiyor, bilmiyorum" diyebilirdi zar zor. Ölen kişi ile yakınlığının ne olduğu sorusunu cesaretle edip sormuştu. Yaşlı kadın, "Senden başka yakını

yok mu?" dedi. Genç adam, yok diyebilirdi. Yoktu çünkü. Bu dünya Yaşlı kadın, "İnsanlar sevdikleri insanların ardından tören yapardı. Genç adam, yaşlı kadına "Teşekkür ederim" dedi ve ona sıkı sıkıya ölenin kim olduğunu sormadı. Genç adam da ölenin bir kedi olduğunu söyledi. Genç adam, cenaze töreni için bir imam buldu. İmamı çok sevdi. İmamı sordu. İmam mevtanın bilgilerini aldığı anda çok şaşkıncı. Ölenin Genç adama, bu isteğinin mümkün olmadığını söyledi. Genç adam, bir dini inancı yoktur. O yüzden herhangi bir duaya veya dini ritüele yer yapılmaz mı zaten? Kalan kendi vicdanını rahatlatmaya çalışmaktaydı. Karşısında ne diyeceğini bilemedi. Böyle bir törenin yapılamayacağını söyledi. Genç adam, kalbindeki derin acıyla "O benim can dostumdu. Benim için ise bedenlen daha küçük bir yavru iken bile sevgi dolu ve olgun bir ruhla ruhum küçük ve toymuştu. Bir canlıyı sevmek, şefkatini hissetmeyi öğrenmiştim. Biri beni sevmek istedi, bende izin verdim. Yiyeceğimi paylaşmıştım. Adı gibi gül bahçesiydi o. Kulağı tırmalayan çirkin sesler bile benim için törenini yapmak istiyorum. Bu kadarını o da hak ediyor ben

Fatma KAYA

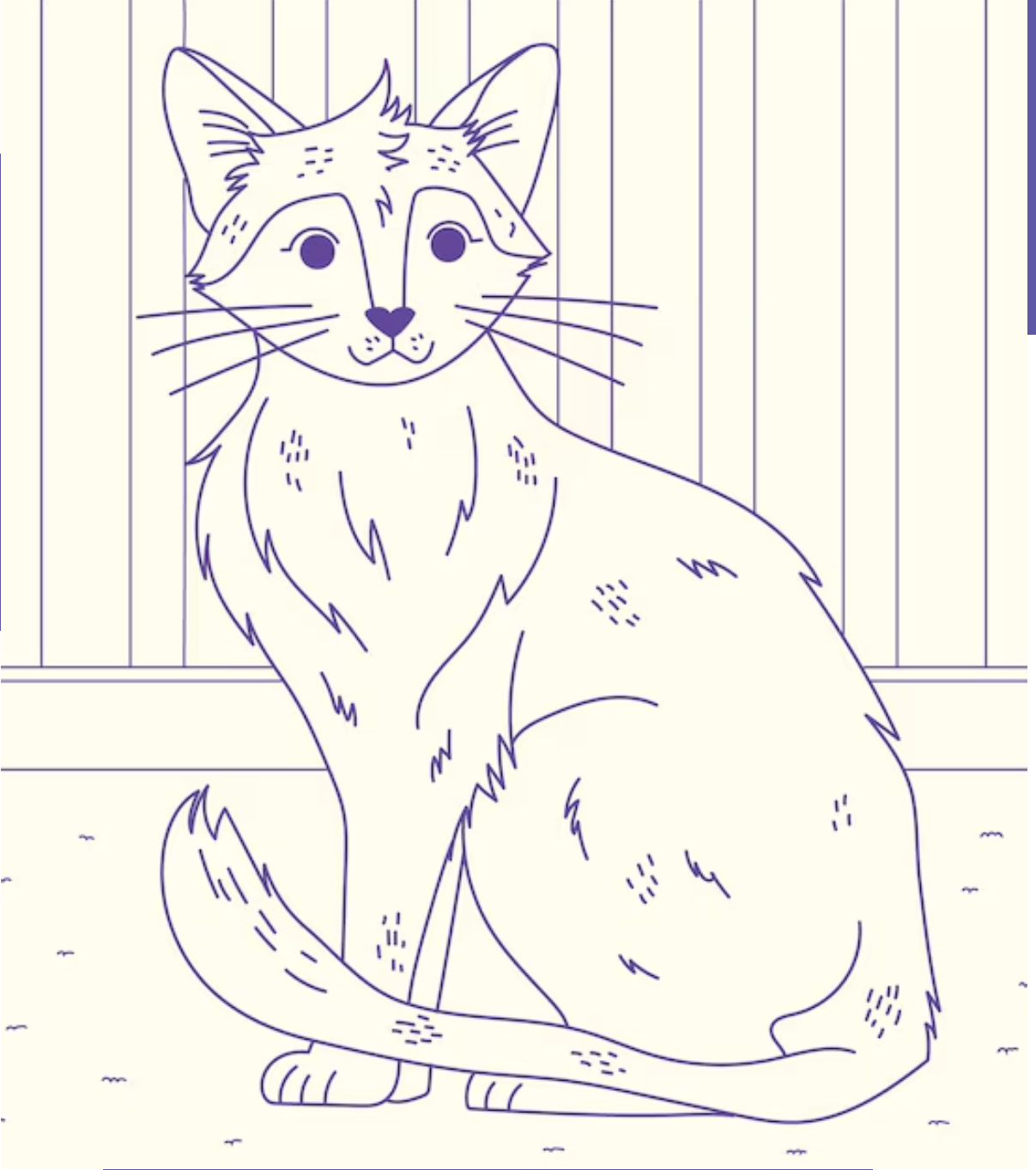
Yada Gülistan'ı genç adam kadar seven başka bir insan yoktu.

İr, dua okur. İnandıkları inancın öğretileriyle vedalaşıp defnederler onları” dedi. Yapılacak işlemleri tek tek anlat-
sıkı sarıldı. Hatırladığı kadarıyla yakın bir zamanda bir insana sarılmadığını fark etti. Yaşlı kadın, genç adama
duğunu söylemedi.

liği birini kaybettiğini, bir cenaze töreni düzenlemesi gerektiğini anlattı ve tören için yardımcı olup olamayacağı-
n, bir hayvandı. Daha önce bir hayvana cenaze töreni yapıldığı, yıkandığı ve kefenlendiği görülmüş şey değildi.
dam sebebini sordu. Önemli birisi için nasıl olur da tören yapılamaz, anlayamıyordu. İmam, “Çünkü hayvanların
tüele gerek yoktur” dedi. Genç adam, “Benim var ama. Törenler ve edilen dualar gidenler için değil kalanlar için
az mı? Ben de Gülistan ile inancıma göre vedalaşıp onu uğurlamak istiyorum” dedi. İmam, acılı genç adamın
cağını tekrarladı imam.

en Gülistan ile daha yavruyken tanıştım. İkimiz de çok küçüktük. Biz birlikte büyüdük. Ben ruhen büyüdüm o
ndü. Bir bilge gibi bakardı gözleri. Görürdü, hissedirdi ruhumdaki fırtınaları. Benim ise bedenim büyüktü ama
ruhuna dokunulmasının nasıl bir his olduğunu bilmiyordum. Ben zaman içinde onunla sevdim ve sevildiğimi
ni, sevgimi, evimi, hayatımı sevinç ve üzüntülerimi onunla paylaştım. Yaşadığım bu gri dünya renklendi Gülistan
e bir müziğe dönüştü. O benim için bu kadar çok şey yapmışken bende ona verdiğim değeri gösterecek vedalaş-
a de. Bir insan ölümüne engel olamaz fakat ölenle vedalaşabilir. Vedalaşamamak ölüm kadar acı olmaz mı?” dedi.

ŞEHİR KAOSUNDA BİR PARTİ

Pazartesi sabahı, saat oldukça erken olduğunda etrafımdan gelen insan bağırışları, korna sesleri ve hızlı, güçlü adımların sesiyle güne başlamıştım. Hiçbir zaman anlayamadım insanların her daim bir yerlere yetişme çabasını; günün her saati apayrı bir koşturmaları var, en küçüğünden en büyüğüne kadar. Güzelce gerinmeye çalışıyordum ki üstüme gelen insan yığınıni fark ettim ve bacaklarının arasından kaçmaya çalıştım, az daha patime basıyorlardı ki son anda kendimi karşı kaldırıma atabildim. Ne zaman bu kadar çok insan yaşamaya başladı burada, diye söylenip duruyordum ki karşımda iki tane köpek belirdi. Onlardan da ustaca hareketlerle kaçtıktan sonra sonunda sakın sakın yürümeye ve yemek aramaya başladım.

Sabahın bu kadar erken saatinde güne başlamaktan nefret ediyordum, bir de üstüne sabah sporu sayılabilecek koşturmayı da yaşamıştım. Şimdi bir insan gelip "Ay sen ne tatlısın, gel bakayım buraya pisi pisi" der tam olur. Biraz sinirli bir hâlde bunları düşünürken, o da ne! Burnuma leziz bir yemek kokusu geldi. Sanırım güne yeniden keyifle başlayabilirdim. Kokuya doğru giderken gene hayallerim yerle bir olmuştu. Koku gelen ev ikinci kattaydı ve oraya ulaşmam imkânsızdı. Mecbur gene çöp kenarlarına bakacaktım veya tatlış bir insan, ama çok yılışmayacak biri, yaş mama gibi bir şey verirse karnım doyabilecekti.

Üzgün ve düşünceli bir hâlde o sokaktan o sokağı dolaşırken birden fazla kedinin bir yere toplanıp pür dikkat bir şeyler yediklerini gördüm. Araba, motor ve insan umursamadan uçarak oraya gittim. Bu sefer şans yüzüme gülmüşü; orta yaşlarda bir teyze hem yaş mama bırakmıştı hem de önceki geceden kaldığı belli olan yemekleri bırakmıştı. Belki o kokusu gelen yemeğı yiyememiştim ama en azından karnım bir süre doyacaktı. Karnı doyan bazı kediler yaşlı teyzeye sevgi gösterisi yapmaya gittikleri sırada, geri kalan yemekleri bir güzel karnıma indirmiştim. Ayıp olmasın diye geçerken ben de hafiften kuyruğumla ona sürtündüm ve yoluma devam ettim. Şimdi tek ihtiyacım olan uyumak için güzel bir yer diye düşündüm. O da ne, az kalsın eziyordu insan denen canlı! Bunlara nasıl ehliyet veriyorlar anlamıyorum. Kendi türünden canlıları ezmemeyi öğreniyorlar ama söz konusu biz olunca... Âdeta bizi görmüyorlar. Geçen hafta en az 10 kardeşim yoldan geçerken ezildi, bir de üstüne biri de ne inip bakıyor ne de alıp götürsem veterinere, bir şey yapabilir miyim diye düşünüyor! Bir gün umarım o kedilerden biri ben olmam. Gerçi bu insanlara hiç güvenilmiyor. Yolda ezmeseler bile tutup köpeklere aldıkları karar gibi bir bahane bulup bizi de öldürmeye karar verirler. Bize sunacakları bahaneyi söyleyeyim size: "Yollara atlayıp ölüyorlar, yolların hepsi ölü kedi bedenleri veya kanlarla dolu oluyor, insanlar etkileniyor. Bu yüzden gelin onları da öldürmeyi bir düşünelim." Bak, gene sinirlerim zıpladı. Neyse, uyumaya güzel bir yer bakayım. Her yer de bina, insan olmuş, kafamı koymaya doğru düzgün yer bile yok gibi diye söylenirken, o da ne, bomboş bir sokak. Çok az araba veya motor geçiyor gibi. pazara da yakın değil. Şu apartmanın önündeki direğе kafamı bir koyarım, akşam beş altıya kadar kimse rahatsız etmezse mis gibi uyurum. Nitekim öyle oldu, yani en azından ben öyle sandım...

Çocukların sesiyle gözümü açtım. İyice gerindim. Oh, ne güzel uyudum, diye düşünüyorken bir de baktım ki daha hava bile kararmamıştı. Olamaz, dedim içimden; sırf çocuklar sevmek için beni uykumdan etmişti. Bir süre sesimi çıkarmadım çünkü hâlâ uyku sersemliği vardı üstümde. Bir süre sonra ben de onlarla oynamak için patimi kaldırdım ama anlık bir reflekse ürküp uzaklaştılar. Ben de yarım kalan uykuma devam ettim. Bir süre sonra araba ve insan sesleriyle gene gözümü açtım ve işte o an insanların işten çıkıp eve koşturma saatleri... Hiç gözlerine gözükmemek için sitenin içine girdim, çalılıkların arasından koşuşturmalarının bitmesini bekledim. Gecenin ilerleyen saatlerinde belki buradan yemek çıkar umuduyla kendi kendimi eğlendirip zamanın geçmesini bekledim.

Saat epey geç olmuştu, çıkıp etrafta biraz dolanmaya başladım. Ne göreyim, gene bir insan yemek bırakmaya geliyordu. Bırakacağı köşeye doğru baktım, kimsecikler yoktu. Zaten elinde de çok yemek yoktu, o yüzden ne kadar hızlı hareket edip yersem o kadar iyiydi. Kadına çok yaklaşmadan bekledim, bıraktığı gibi uzaklaşmasını beklemeden yemeğе atladım. Dakikalar içinde yemeğı silip süpürmüşüm. Ben yemeğе daldığım sırada kadın yanıma su da bırakmıştı. Bütün gün neredeyse hiç su içmediğimi fark ettim ve kadına teşekkür etmek için arkamı döndüm ama çoktan gitmişti. Yapacak bir şey yok, kendi kaybı, dedim içimden ve sabaha kadar kalkmadan uyumak için sitenin içine doğru gidiyordum. Ama bir baktım, sitede oturanların köpekleri varmış. Sessiz ve usul adımlarla oradan uzaklaştım. Bir süre dolaşıp durdum, sonunda bir apartman buldum. Köpek yok gibiydi etrafta. Kafamı koydum ve umarım kimse gelip sevmeye kalkmaz diye umut edip kendimi derin bir uykunun içine bıraktım.

ÇOCUK FİL

Çok çok eski zamanlarda fillerin hortumları yoktu, Sevgili yavrum. Sadece bir yandan diğer yana hareket ettirebildikleri, çizme kadar büyük, siyahımsı, şişkin bir burunları vardı ama onunla hiç şeyi kavrayamazlardı. Ama bir fil vardı- yeni bir fil –adına Çocuk Fil diyelim– meraklı mı meraklı; çevresinde olup biten her şeyi öğrenmek isteyen. Bu da çok fazla soru sormasına yol açıyordu.

Afrika'da yaşıyor ve çevresindeki tüm Afrikalıları meraklı sorularıyla bunaltıyordu. Uzun boylu halası devekuşuna kuyruk tüylerinin neden bu kadar büyüdüğünü sordu bir keresinde ve uzun boylu halası Devekuşu sert pençesiyle ona sert bir şaplak attı. Uzun boylu amcası zürafaya cildinin benek benek olmasının nedenini sordu ve uzun boylu amcası zürafa sert toynaklarıyla ona sağlam bir çifte attı. Ama yine de merakları bitmiyordu! Büyük teyzesi su aygırına gözlerinin neden kırmızı olduğunu sordu ve halası Su aygırı da büyük ve geniş toynağıyla cevap verdi ona. Sonra kıllı amcası babuna kavunların tadının neden böyle olduğunu sordu ve kıllı amcası babundan da kıllı kıllı pençesiyle okkalı bir şamar geldi. Her şeye rağmen merakını doyuramıyordu. Gördüğü, duyduğu, hissettiği, kokladığı veya dokunduğu her şey hakkında sorular sormaya; tüm amcaları ve teyzelerinden de şamarlar, şaplaklar ve çifteler gelmeye devam ediyordu. İçi hâlâ tatminsiz bir merakla dopdoluydu!

Güzel bir gündönümü sabahı bizim tatminsiz çocuk filimiz daha önce hiç sormadığı yepyeni bir soru sordu: “Timsahlar akşam yemeğinde ne yer?” Etrafındakiler yüksek ve korkunç bir ses tonuyla “Şşşt!” deyip üstüne çullandılar hep beraber ve bir müddet hiç durmaksızın tartakladılar Çocuk Filimizi.

Filimiz, pataklanma sona erip uzaklaştığında dikenli bir çalılığın ortasında tüneyen Kolokolo kuşuna rastladı ve ona: “Merakım yüzünden babam beni dövdü, annem beni dövdü, bütün teyzelerim ve amcalarım beni dövdü ama yine de Timsah'ın akşam yemeğinde ne yediğini bilmek istiyorum!” dedi.

Kolokolo Kuşu kederli bir sesle: “Her yanı mavi okalıptüs ağaçlarıyla kaplı gri yeşil akıntılı büyük Limpopo Nehri'nin kıyısına git ve öğren,” diye karşılık verdi.

Gündönümün hemen ertesi sabah bu meraklı Çocuk Fil yanına 50 kilo küçük kırmızı cins muz, 50 kilo uzun mor cins şeker kamışı ve tadımdan yarılmış yeşilimsi on yedi kavun alıp tüm sevgili ailesine “Allaha ısmarladık timsah'ın akşam yemeğinde ne yediğini öğrenmek için her tarafı mavi okalıptüs ağacı dolu gri yeşil akıntılı büyük Limpopo Nehri'ne gidiyorum,” dedi. Tüm aile bireyleri çocuk filin vurmamaları için nazik ricalarına aldırış etmeden ona şans getirmesi için Allah ne verdiyse gırıştılar bir kez daha.

Az sonra biraz sıcak basmış ama olanlara hiç de şaşırmamış bir hâlde, kavunun içini yiyip kabuklarını da etrafa ata ata uzaklaştı, çünkü onları toplayamıyordu.

Sürekli kavun yiyerek Graham's Town'dan Kimberley'e, Kimberley'den Khama's Country'e ve Khama's Country'den sonra kuzey yolunu kullanarak doğuya doğru gitti. Sonunda gri yeşil akıntılı büyük Limpopo Nehri'nin kıyısına geldi. Kolokolo Kuşunun söylediği gibi her yer mavi okaliptüs ağaçlarıyla doluydu.

Artık şunu bilmeli ve anlamalısın sevgili yavrum, o haftaya, o güne, o saate ve o dakikaya kadar bu meraklı Çocuk Fil hiç timsah görmemişti ve onun nasıl bir şey olduğunu bilmiyordu. Bütün bu olanlar onun merakını giderebilmesi içindi. Orada gördüğü ilk şey bir kayanın etrafına kıvrılıp yatan iki renkli piton kaya yılanıydı, "Affedersiniz! Bu acayip yerde timsah diye bir şey gördünüz mü?" diye sordu kibarca. "Bir timsah gördüm mü?" diye tekrarladı soruyu iki renkli kaya pitonu, aşağılayıcı bir küçümsemeyle; "Bundan sonra bana ne soracaksın?" Kusura bakmayın, dedi Çocuk Fil "Onun akşam yemeğinde ne yediğini bana söyleyebilir misiniz?" İki renkli piton kaya yılanı hızla kayanın üstünden indi ve pullu savruk kuyruğuyla çocuk file bir şaplak attı. "Bu çok tuhaf, dedi Çocuk Fil, "Çünkü babam, annem, amcam ve teyzem, diğer teyzem hepsi bu merakımdan dolayı beni dövdüler; diğer teyzem su aygırı ve diğer amcam babundan bahsetmiyorum bile ve şimdi de aynısı oldu."

Çocuk Fil iki renkli pitonun tekrar kayanın üzerine çıkmasına yardım ettikten sonra çok kibar bir şekilde veda etti ve biraz daha harareti artmış ama hiç de şaşırmamış bir hâlde kavun yiyip kabuklarını toplayamadığı için oraya buraya fırlatarak yoluna devam etti. Etrafı mavi okaliptüs ağaçlarıyla kaplı gri yeşil akıntılı büyük Limpopo Nehri'nin en kenarında, bir ağaç kütüğü olduğunu sandığı bir şeyin etrafından dolaştı. Ama o şey gerçek bir timsahtı sevgili yavrum ve timsah bir gözünü kırptı, işte böyle! Kusura bakmayın, dedi çocuk fil, son derece kibar bir tavırla, "Ama bu karmakarışık yerlerde bir timsah gördünüz mü?" Timsah diğer gözünü kırptı ve kuyruğunun yarısını çamurdan çıkardı ve Çocuk Fil nazıkçe geri çekildi çünkü bir daha dayak yemek istemiyordu. Buraya gel ufaklık, dedi timsah, "Neden böyle bir şey soruyorsun?" Kusura bakmayın, dedi Çocuk Fil çok kibarca "Babam bana şamar attı, annem de bana şamar attı; uzun boylu teyzem devekusu, sert ve her şeyi tekmeleyebilen uzun boylu amcam zürafadan, şişman teyzem su aygırı ve kıllı amcam babundan bahsetmiyorum bile. Aynı şekilde kıynın hemen yukarısında, herkesten daha sert tokatlayan, pullu, sallanan bir kuyruğu olan iki renkli piton kaya yılanı da dahil bunlara ve eğer sizin için de fark etmezse, artık dayak yemek istemiyorum." Buraya gel ufaklık, dedi timsah, "Çünkü ben bir timsahım!" ve bunun doğru olduğunu göstermek için timsah gözyaşları döktü.

Sonra Çocuk Fil bir an heyecandan nefessiz kaldı ve sonra derin derin nefes aldı ve nehrin kıyısında diz çöküp şöyle dedi: "Bunca gün aradığım kişi sensin. Lütfen bana akşam yemeğinde ne yediğinizi söyleyebilir misiniz?" Buraya gel minik, dedi timsah, "Kulağına fısıldayacağım. Çocuk Fil başını timsahın misk kokulu uzun dişli ağzına yaklaştırdı ve

timsah onu o haftaya, o güne, o saate ve o dakikaya kadar bir çizmeden büyük olmayan ama çok işe yarayan küçük burnundan yakaladı. Sanırım, dedi timsah- dişlerinin arasından- "Sanırım yemeğime bugün Çocuk Fil ile başlayacağım!" Bu duruma, sevgili yavrum, çocuk fil çok sinirlendi ve burnundan konuşarak şöyle dedi: "Bırak beni! Canım acıyor!"

Tam o anda iki renkli piton kaya yılanı nehrin kenarından aşağıya doğru kaydı ve Çocuk Fil'e şöyle dedi: "Genç dostum, benim fikrime göre eğer şimdi hemen kendini çekebildiğin kadar hızla geri çekmezsen, bu geniş desenli deri paltolu dostun (bununla timsahı kastediyordu) sen daha ne olduğunu anlayamadan şu berrak akıntıya sürükleyecek." İki renkli piton kaya yılanları her zaman böyle konuşur. Bunu duyan Çocuk Fil küçük sağırlarının üzerine oturdu ve kendini çekti, çekti, çekti ve burnu esnemeye başladı. Bunun üzerine timsah da debelenerek suya girdi, kuyruğunu büyük bir kuvvetle çarpıp her şeyi köpürterek Çocuk Fil'i kendine çekti, çekti ve çekti. Çocuk Fil'in burnu uzamaya devam ediyordu; dört küçük bacağı da iyice yaydı ve çekti, çekti, çekti bu arada burnu esnemeye devam ediyordu. Timsah da kuyruğunu bir kürek gibi dövüyor, çekiyor, çekiyor ve çekiyordu; her çekişte çocuk filin burnu uzadıkça uzuyor ve bu durum canını çok yakıyordu! Bir an Çocuk Fil bacaklarının kaydığını hissetti ve artık neredeyse bir buçuk metre uzunluğa ulaşan burnundan konuştu: "İşte şimdi başım dertte!" O sırada iki renkli piton kıydan aşağıya doğru kaydı ve kendini Çocuk Fil'in arka bacaklarının etrafına çift taraflı bir bağla düğümledi ve şöyle dedi: "Aptal ve deneyimsiz gezgin! Şimdi kendimizi ciddi bir şekilde bu işe adayacağız, çünkü eğer bunu yapmazsak, benim izlenimim şu ki üst güvertesi zırhlı, kundağı motorlu bu savaş adamı (timsahı kastediyordu) gelecekteki kariyerini sonsuza dek mahvedecek." Tüm iki renkli piton kaya yılanları her zaman böyle konuşur.

Böylece iki renkli piton çekti, çocuk fil çekti ve timsah da çekti; ama çocuk fil ve iki renkli piton daha iyi çekenlerdi ve sonunda timsah, Limpopo'nun her yerinde duyabileceğiniz bir ses çıkararak Çocuk Fil'in burnunu bıraktı. Sonra Çocuk Fil sertçe ve aniden yere oturdu; ama önce iki renkli piton kaya yılanına "Teşekkür ederim!" demeyi unutmadı; sonra zavallı çarpık burnunu dikkatlice serin muz yapraklarına sarıp soğuması için gri yeşil akıntılı büyük Limpopo nehrine bıraktı. Bunu neden yapıyorsun, diye sordu iki renkli-piton-kaya-yılanı. Kusura bakma, dedi Çocuk Fil, "Ama burnumun şekli fena hâlde bozuldu ve küçülmesini bekliyorum." O h+alde uzun süre beklemen gerekecek, dedi iki renkli piton kaya-yılanı, "Bazıları kendileri için neyin iyi olduğunu bilmezler."

Çocuk Fil üç gün boyunca orada oturup burnunun küçülmesini bekledi. Ama burnu hiçbir zaman kısalmadı ve üstelik gözlerinin kısılmasına da neden oldu. Çünkü, sevgili yavrum, timsah onun burnunu, bugünkü tüm fillerin sahip olduğu gibi gerçek bir hortuma çevirmişti.

Üçüncü günün sonunda bir sinek gelip onu omzundan soktu ve ne yaptığını pek de anlayamadan hortumunu kaldırdı ve ucuyla o sineğe vurup öldürdü. Bir numaralı avantaj, dedi iki renkli piton, "Bunu lekeli küçük bir burunla yapamazdın. Şimdi biraz yemeyi dene." Çocuk Fil ne yaptığını düşünmeksizin hortumunu uzattı, büyük bir demet ot kopardı, ön ayaklarının yardımıyla tozunu alıp ağzına tıktı. İki numaralı avantaj, dedi iki renkli piton, "Bunu da küçük kirli bir burunla yapamazdın. Burada güneşin çok yaktığını düşünmüyor musun?" Öyle, dedi Çocuk Fil ve ne yaptığını düşünmeksizin önce gri yeşil akıntılı büyük Limpopo'nun kıyısından bir miktar çamur

çıkartıp kafasına yapıştırdı, orada kulaklarının arkasında serin, yapışkan çamurlu bir alan oluştu. Üç numaralı avantaj, dedi iki renkli piton, “Bunu da eski lekeli burnunla yapamazdın. Şimdi tekrar dayak yeme konusunda ne düşünüyorsun?” Kusura bakma ama ondan hiçbir zaman hoşlanmıyordum zaten, dedi Çocuk Fil. “Biri-sine şaplak atmaya ne dersin?” dedi iki renkli piton. Gerçekten çok hoşuma gider, dedi Çocuk Fil. Tamam o

zaman, dedi iki renkli piton kaya-yılanı “Yeni burnunu başkalarına şaplak atmada çok kullanışlı bulacaksın.” Teşekkür ederim, dedi Çocuk Fil, “Bunu unutmayacağım ve şimdi evime, sevgili ailemin yanına gidip denemeyi düşünüyorum.”

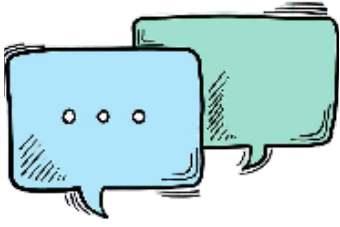
Böylece Çocuk Fil, hortumunu sağa sola sallayıp koşarak evine doğru yola koyuldu. Meyve yemek istediğinde eskisi gibi düşmesini beklemek yerine meyveyi ağaçtan topluyordu. Ot istediğinde, eskiden yaptığı gibi dizlerinin üstüne çökmek yerine hortumuyla otları yerden koparıyordu. Sinekler onu ısırınca bir ağacın dalını kırıp sineklik olarak kullanıyor ve güneş onu ne zaman sıcaktan bunaltsa kendine yeni, serin, sulu, yumuşak çamurdan bir örtü yapıyordu. Afrika topraklarında yürürken kendini yalnız hissettiğinde hortumuyla kendi kendine şarkılar söylüyordu; çıkarttığı gürültü birçok bandodan daha yüksekti.

İki renkli piton kaya yılanının yeni hortumu hakkında doğruyu söylediğinden emin olmak için yolunu değiştirdi ve kendi akrabası olmayan şişman bir su aygırı buldu ve onu hortumuyla çok sert bir şekilde şaplakladı. Geri dönerken Limpopo'ya giderken düşürdüğü kavun kabuklarını topluyordu; çünkü o tertipli bir kalın derili yaratıktı.

Karanlık bir akşamüstü hortumunu toplayıp gizleyerek sevgili ailesinin yanına geldi ve şöyle dedi: “Nasılsınız?” Aile fertleri onu görmekten memnun olmuşlardı. “Gel hemen, merakını gidermek için dayağa hazır ol,” dediler. Off, dedi Çocuk Fil, “Sizlerin şaplak atmak hakkında bir şey bildiğinizi sanmıyorum; ama ben biliyorum ve size göstereceğim.” Sonra vücuduna doladığı hortumunu çıkardı ve iki sevgili kardeşine dokunarak onları yerle bir etti. Aman Allahım, dediler, “Bu numarayı nereden öğrendin ve burnuna ne yaptın?” Gri yeşil akıntılı büyük Limpopo Nehri'nin kıyısındaki timsahtan yeni bir tane aldım, dedi Çocuk Fil, “Ona akşam yemeğinde ne yediğini sordum, o da kullanmam için bunu bana verdi.” Çok çirkin görünüyor, dedi kıllı amcası babun. Öyle, dedi Çocuk Fil, “Ama çok faydalı!” Kıllı amcası babunu kıllı bacağından tutup eşek arısı yuvasına soktu. Sonra o kötü küçük fil, tüm sevgili aile bireylerini uzun süre tokatladı, ta ki onlara sıcak basana ve büyük bir şaşkınlığa uğrayana kadar. Uzun boylu devekuşu teyzesinin kuyruk tüylerini yoldu ve uzun boylu amcası zürafayı arka ayağından yakalayıp dikenli bir çalının içine sürükledi ve halası su aygırına bağdı ve yemek yedikten sonra nehirde uyurken kulağına sulu baloncuklar üfledi ama kimse Kolokolo kuşuna dokunmasına izin vermedi. Sonunda işler o kadar heyecan verici bir hâl aldı ki sevgili aile bireyleri timsahtan yeni burunlar almak için teker teker gri yeşil akıntılı büyük Limpopo Nehri'nin mavi okalıptüs ağaçlarıyla kaplı kıyılarına gittiler. Geri döndüklerinde artık kimse kimseye şaplak atmıyordu ve o günden bu yana, sevgili yavrum, gördüğün görmediğin tüm fillerin hortum-

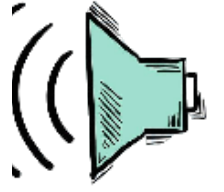
ları tam da bu meraklı çocuk filin hortumuna benziyor.

Yazan: Rudyard Kipling
Çeviren: İsmail İğdeli

ARAMIZDA KALMASIN

(İrfan Doğan)

Çok önce bir kitap okumuştum: Zaman Tamircisi'nin Dükkânı. İrfan Amca'nın Kadıköy'deki dükkânına girdiğimde o kitapta hayal ettiğim dükkân karşımdaydı. Babasının saat tamircisi dükkânında çırak olarak başlayıp elli yıldan uzun bir süredir, saat tamiri yaparak geçimini sağlayan bir hayat. Saat tamiri mi yoksa zaman tamiri yaptığı bilinmez; ama söyledikleri benim yaşadığım zamanı tamir edecek türdendi. Belki sizin de zamanınızı tamir edebilir. Onun için ben sözü İrfan amcaya bırakayım.

Akif: İnsanlar birbirine nasılsın, iyi misin diye soruyor ama kimse bunu gerçekten merak etmiyor. O yüzden merak ederek soruyorum; Gerçekten nasılsınız?

İrfan Doğan: Ben çok şükür iyiyim. (Hâlimden memnun.)

Akif: Hayat nasıl gidiyor?

İrfan Doğan: Benim üç tane mekânım var. Ev, dükkân, cami. Dördüncüsü yok. (Gülüyor.)

Akif: Mesleğiniz nedir, ne ile uğraşıyorsunuz?

İrfan Doğan: Saat tamir ediyorum.

Akif: Meslek nereden geliyor?

İrfan Doğan: Meslek babamdan geliyor. Babam bu işi 72 sene yaptı. Ben de ondan aldım çok şükür 54 senedir de ben yapıyorum.

Akif: Nasıl hissettiriyor size saat tamiri yapmak?

İrfan Doğan: Mutlu hissettiriyor. Sana geliyor bozuk saat, onu onarıyorsun, işler hâle getiriyorsun. Mutlu oluyorsun tabii. Hem ben mutlu oluyorum hem karşımdaki...

Akif: Bir gün gazeteyi aldık elimize açtık, manşette siz varsınız. Olumlu veya olumsuz ona siz karar verin. Bu haber ne olurdu?

İrfan Doğan: Saatle ilgili olurdu, başka bir şey olmazdı.

Akif: Saat ne ifade ediyor size?

İrfan Doğan: Zamanı ifade ediyor.

Akif: Zaman noktasında yaşamış ve saatlerin arasında yaşamış bir insan olarak zaman ne ifade eder insana?

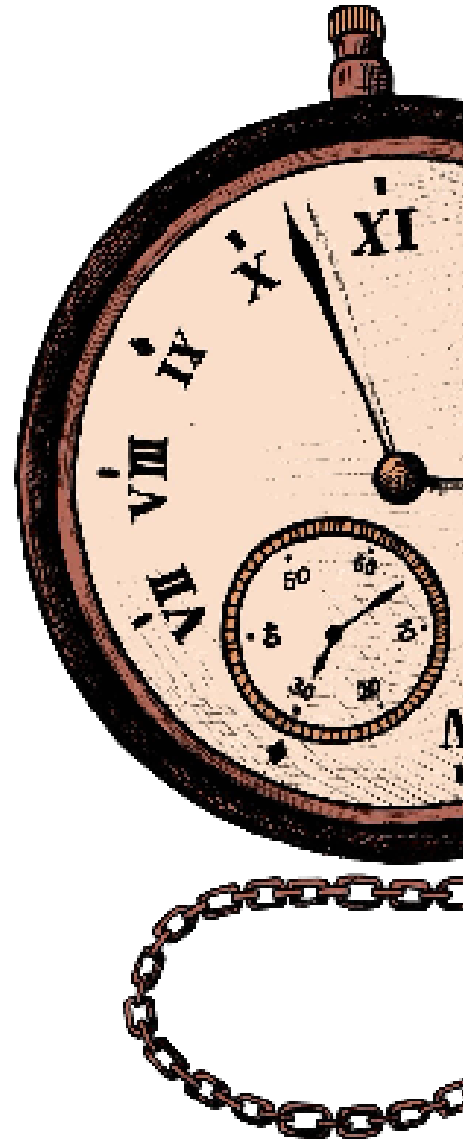
İrfan Doğan: Bir kapıdan girdim bir kapıdan çıktım 54 sene...

Akif: Hayatta bunu başardım ya da bunu başaramadım dediğiniz bir şeyler nelerdir?

İrfan Doğan: Mesleğimde hem ekmek yedim hem başarılı oldum. Başaramadığım bir şey olmadı çok şükür.

Akif: Sizce insan nedir?

İrfan Doğan: İnsanoğlu kendini nasıl tanıtır bilmem ama insan dediğin doğru, dürüst olmalı. Şu an çoğu öyle değil ancak azınlık öyle.

Akif: Geçmişe dönüp baktığınızda geçmişte en çok özlediğiniz şey nedir?

İrfan Doğan: Geçmişte güzel insanlar vardı. Çoğu gitti, uzaklaştılar. O insanları güzel yapan konuşmaları, yaşamışlıkları, tecrübeleri...

Akif: Mezar taşınıza bir cümle yazdırsanız orada ne yazardı?

İrfan Doğan: Ölümü herkes tadacak. Herkes yolunu ona göre düzeltsin. Zengin adamın biri, ölmeden önce çocuklarını yanına çağırması, malını mülkünü bölüştürmüş. Sizden bir isteğim var, kefenime beni koymadan önce çoraplarımı da giydirin mezara öyle gömün, demiş. Adam ölmüş her şey bitmiş. Kefene çoraplarını dahi koyamamışlar. Her şey senin olsa olur? Kefeninle gideceksin. Bitti.

Akif: Şu anda gençler ne yaparsa daha kaliteli insan olurlar?

İrfan Doğan: Bence inançlarını yaşasınlar. Hayatlarını ona göre düzenlesinler. Okusunlar, düşünsünler ve yaşasınlar.

Akif: Kaç yaşındasınız?

İrfan Doğan: 71 yaşımdayım.

Akif: 71 yıllık yaşam deneyimine göre sevgi nedir sizce?

İrfan Doğan: İnsanları olduğu gibi kabul edip sadece insan olduğu için sevmek. Güler yüz bile yeter. Yolda gördüğün bir taş kaldırıp kenara koymak bile bir sevgidir.

Akif: Bu hayatta pek çok öğrenme yöntemi var; gezerek, okuyarak, yazarak, izleyerek, tavsiye alarak, hata yaparak... Sizin öğrenme yönteminiz nedir?

İrfan Doğan: Benim öğrenme yöntemim, büyüklerimin sözlerini, nasihatlerini dinlemek.

Akif: Biz gençlere tavsiyeniz nedir?

İrfan Doğan: Yaşayın bu hayatı. Keyif alarak yaşayın. Hissederek yaşayın. Severek yaşayın. Kırmadan yaşayın. Kızmadan, kabul ederek yaşayın. Canınızı yakabilir hayat; ama ona rağmen nazik davranın hayata. Doğru olun, dürüst olun, anlayın, anlamak için çabalayın. Yaşayın be! Giden zaman bir daha gelmiyor. O zamanın değerini bilerek yaşayın.

Röportaj: Mehmet Akif YARDIM

MOMO

Tarih 23 Haziran 2019

Onu ilk kez gördüğüm ve tanışmamızın ilk dakikalarıydı. Gecenin geç saatleriydi, hafif uyku sersemliğiyle karşıladı bizi. Sonra öğrenecektim tabii, genelde hep uyku mahmurluğu hâlinde dolaştığını. Gece geç vakit olduğundan çok da ses çıkarmadan uyumuştuk. Sabah uyandığımızda bu kez belki de ilk defa biz uyku mahmuruyduk, o ise uyanıktı. Karnım acıktı bu saate kadar bu uyku neden diye sorar gibi bakıyordu gözümüze. Ama belki de misafir olmamızın verdiği etkiyle ve bizi kırmak istemediğinden dolayı pek de bir şey söylememişti. Hep nazik ve kibardı çünkü. İncitmezdi hiçbir canlıyı. Her zaman hafif gülen yüzüyle bakardı çevresine. Gece çok muhabbet şansımız olmadığından sabah ettik muhabbetimizi Momo ile.

"Sana bu adı kim verdi ?" diye sordum, "Kendim" dedi Momo.

-Kendin mi?..

-Evet."

-Ne zaman doğdun?

Momo biraz düşündü ve sonra dedi ki: "Hatırladığım kadarıyla ben hep vardım."

Bu cevap beni her ne kadar şaşırtmış olsa da onu tanıdıkça belki de hep var olduğunu düşündüm. Çünkü öyle bir dünyası vardı onun. Kendi dünyasında sana o kadar güzel yer açıyordu ki ona dünyanı açtıkça rahatlıyordun. Bence Momo'nun en büyük gizi dinlemektir. O kadar değer vererek, o kadar hissettirerek dinliyordu ki seni; hiç durmadan, ara vermeden, saatlerce ona anlatabilirdin her şeyini.

Yüz yapısına göre kocaman olan gözleriyle öyle bir bakardı ki sana, inan senin de hiç durmadan anlataşın gelirdi onun karşısında. Bu arada anlatmayı bırakırsan ve başkasıyla konuşursan da genelde uyurdu. Uyurken bile huzur verirdi varlığı. En azından ben öyle hissederdim.

Muhabbet sürüp giderken yavaştan kahvaltı sofrasına oturmuştuk. Momo'yu rahatsız ettiği için bizim yediğimiz yağlı poğaçalardan ve simitlerden yiyemiyordu. Onun yemeği ayrıydı. Kendi yemeğini yemesine rağmen gözü hâlâ masadakilerdeydi. Akif dayanamayıp birkaç parça yemesine göz yumdu ve inanılmaz mutlu oldu. Keyifli muhabbetin sonu gelmişti ve artık ayrılık vaktiydi. Biz bir daha görüşmek üzere Momo ile vedalaşıp ayrıldık. Tanışalı henüz çok uzun bir zaman olmamasına rağmen ayrılırken bize öyle bir baktı ki bakışlarıyla bize şunu öğretti; Zaman, yaşamın kendisidir. Ve yaşamın yeri yürektir...

O zamana kadar belki çok duymuştuk yürekten yaşamının önemini, ama ilk defa Momo yaşamın yerinin yürek olduğunu iliklerimize kadar hissettirmişti.

...

Yıl 2024.

Bir akşam evimizde misafir var; ama bu misafir farklı. En son beş yıl önce gördüğümüzde çok kısa zamanda bize çok şey öğreten Momo bizde olacaktı. Eve biraz geç gelmişim ve evde her şey hazır. İçeri girdiğim anda Momo'nun büyük tepkisiyle karşılaştım, bu kadar sene onu aramadığım, sormadığım, görmediğim içindi belki de bu tepkisi; ama kısa süre sonra tekrar eski hâlimize döndük. Konuştuğumuzda bizi gözlelerini kırpmadan dinleyen ve onunla konuşmadığımızda uyuklayan Momo, her zamanki gibiydi. Yine çok kısa sürede bize çok şey öğretmişti.

...

Momo... İsmi kendi veren, hayatı, dinlemeyi bambaşka bir şekilde anlatan güzel dostumuz 5 Eylül 2024 tarihinde aramızdan ayrıldı. Ben onu Akif ile tanıdım. Aslında Ayşe'nin yavrusuydu Momo; ama bence tüm ailenin yavrusu olmuştu. Akif'in ilk dayılığı Momo ile olmuştu. Çok farklıydı Akif ve ailesi için. Kim bu Momo diyorsanız? Dergi kapağında gördüğünüz küçük dostumuz Momo. Bu kadar kısa sürede benim için de çok farklı olmuştu yeri. Her an bize çok şey öğretmişti. Bize canlı olmanın, değer vermenin, sevmenin, destek olmanın ne olduğunu öğretti. Aslında tüm can dostlarımız bize çok şey öğretiyor. Sadece önemli olan onları anlayabilmek.

Momo şöyle derdi; "Bir gün gelecek ve hiç yaşamamış gibi ölüp gideceğim." Öyle olmadı biliyor musun Momo? Sen aramızdan ayrıldın ve biz seninle yaşadıklarımızı hep hatırlıyoruz. Hep bize öğrettiklerinle anıyoruz seni. Hani şunu da söyledin ya sen; "Yarın sabah her şey değişir, biz de başka bir hikâye düşünüyoruz olur biter, değil mi?" Sen gittikten sonra her şey değişmedi, hepimiz yeni hikâyeler, yeni günler yaşadık; ama bu hikâyelerin içinde hep sen varsın, hep senin bize kattıkların, öğrettiklerin var. Senin aramızdan ayrıldığın gün Akif'e uzun uzun baktım, senin can dostun Akif'in gözleri dolu doluydu. Bir şeyler söylüyor; ama söyleyemiyordu. İçimden sadece, senin de dinlerken içinden geçirdiğin şu cümle geçti; "Ağlasa iyi olacaktı, ama ağlayamıyordum."

Akif senden sonra açık açık ağlayamadı; ama seni hep yaşattı, hep yaşattık. İyi ki Ayşe seni aramıza katmış, iyi ki hayatımızdan geçtin, iyi ki varsın, hep var olacaksın. Can dostlarımız, iyi ki varsınız...

Cengiz YOZBATIRAN

(Michael Ende'nin Momo kitabından alıntılar içermektedir.)

Gün doğumu - Uçan Balon - Ortahisar Kalesi / NEVŞEHİR

Balon, ısıtılmış hava ya da havadan hafif bir gazla (helyum, hidrojen vs.) doldurulan, atmosferde uçabilen, genellikle sepetli hava taşıtıdır. İnsanoğlu ilk olarak uçurtma ile insan ve yük taşımaya çalışmıştır ancak balon ilk kullanışlı hava taşıtıdır. Uçma prensibi Balonun havada yükselmesi, sudaki cismin yüzmesiyle aynı ilke olan boyansı (batmazlık) prensibine dayanır. Bir balon, hacmini kapladığı havanın ağırlığı kendi ağırlığına eşit oluncaya kadar yükselir. Yükseklik arttığında havanın yoğunluğu azaldığından ağırlık dengelenir ve balon daha yükseğe çıkamaz. Eğer daha yükseğe çıkmak isteniyorsa ağırlığın azaltılması, alçalmak isteniyorsa da balonun içindeki havanın azaltılması gerekir. Kumanda etme Balonlar bir yerden bir yere ulaşmak için elverişli araçlar değildirler, zira sadece dikey hareket kontrolü vardır ve rüzgarla sürüklendiklerinden yatay yönlendirme imkânları yoktur. Ulaşım aracı olarak kullanılan ve bir nevi güdümlü balon olan zeplinlerin sürüklenerek değil itme kuvvetiyle yol almalarını sağlayan motorları ve havada yönlenmesini sağlayan dümenleri vardır. Balonun parçaları Bir balon; kubbe, sepet denilen iki bölümden oluşur. Kubbe balonun havayla doldurulan yeri olduğundan yüksek iç basınca dayanıklı, küçük yırtıkların büyümesini önleyecek, gözenekli olmayan esnek ve hafif malzemelerden yapılmaktadır. Bu malzemeler "panel" denilen parçalarla yatay, dikey veya diagonal olarak şeritler ile birbirine eklenmektedir. Sepeti ve yükleri taşıyan bir ağ balonu çevreler. Balonun tepesinde alçalmak veya inişten sonra balonu söndürmek için ayrı bir ipile çekilerek açılan hava boşaltma deliği vardır.

İlk uçuş

Montgolfier Kardeşler'in tarihi balonunun mühendislik bilgilerini de içeren 1786 tarihli bir şeması. Jacques Cesar Charles'ın balonu. Balon fikri ilk kez 1766 yılında hidrojeni bulan Henry Cavendish'in bu gazın havadan hafif olduğunu görmesi ve 1767'de Joseph Black'ın hafif bir aracın hidrojenle doldurulduğu zaman uçabileceğini öne sürmesiyle doğdu. Ancak ilk balon hidrojenle değil sıcak havayla doldurularak uçtu. İlk uçuş 4 Haziran 1783 tarihinde Fransız Joseph Michel Montgolfier (1740-1810) ve Jacques Etienne Montgolfier (1745-1799) kardeşler tarafından Annonay köyünde çapı 10,5 metre olan ketenden bir torbayı sıcak havayla doldurarak olmuştur. Balon 450 metre kadar yükselerek 10 dakikada 1,5 millik mesafe katetmiştir.

Dubai ölü Gün batımı

Dubai ölü / Şarika-Rafadah / DUBAİ DESERT- BİRLEŞİK ARAP EMİRLİKLERİ

SİZDEN
GELEN
FOTOĞRAFLAR

DUBAİ, Birleşik Arap Emirlikleri'nin en kalabalık şehri ve ülkenin yedi emirliğinin en kalabalık olanı olan Dubai Emirliği'nin başkentidir. Şehrin nüfusu yaklaşık 3,6 milyondur (2022 itibarıyla) ve bunların %90'ından fazlası gurbetçidir. Dubai, 19. yüzyılda bir balıkçı köyü olarak kuruldu. 20. yüzyılın başlarından itibaren, özellikle turizm ve lükse vurgu yapan önemli bir bölgesel ve uluslararası ticaret merkezi haline geldi. Dubai, 20. yüzyılın başlarından beri bölgesel ve uluslararası ticaretin merkezi olmuştur ve ekonomisi ticaret, turizm, havacılık, gayrimenkul ve finansal hizmetlerden elde edilen gelirlere dayanmaktadır. Petrol geliri şehrin gelişimini hızlandırmaya yardımcı oldu. Dubai, dünyanın en çok beş yıldızlı oteline sahip ikinci şehridir ve dünyanın en yüksek binası olan 828 m. yüksekliğindeki Burj Khalifa'ya sahiptir. Basra Körfezi kıyısında, doğu Arap Yarımadası'nda yer alan şehir, için önemli bir küresel ulaşım merkezidir. 2023 yılında Dubai, dünyanın en çok ziyaret edilen üçüncü şehriydi. Dubai, 25.2697°K 55.3095°D koordinatlarındadır ve başlangıçtaki 1500 km²'lik alanın denizin doldurulması ile elde edilen fazlalıklar ile birlikte 1588 km²'lik bir alanı kaplamaktadır. Dubai, arkasında bulunan Arap ölü'ne bitişiktir. Kuzey Afrika ve Arap ülkelerinin pek çoğunda en güzel turistik aktivitelerden biri çölde safari turlarıdır. Çöl safarileri 4x4 araçlar ile organize ediliyor, kah devasa kum tepelerinden iniyor çıkıyor, kah gün batımını uçsuz bucaksız çöl manzarasında karşılıyorsunuz. Dubai ölünde yapılacak en iyi aktiviteler, Güneşin batışını seyredebilir. Çöl safarisine çıkabilir, ATV ile çölde gezinti ve kum sörfü yapılabilir. Sıcak hava balonu ile Dubai ölünü panoramik seyredebilirsiniz.

Önder KOÇ

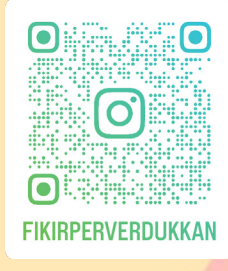
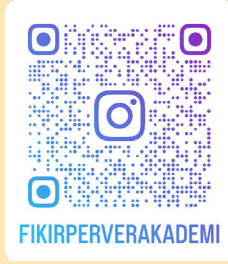
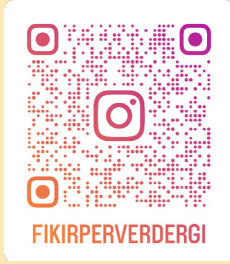

Sahabe Camii / Şarm El-Şeyh – MISIR

Sahabe Camii, Mısır'ın güneyindeki Sina ilinin Şarm El-Şeyh şehrinde Eski Çarşı bölgesinde yer almaktadır. Bu cami 2011 yılında inşa edilmiş olmasına rağmen, Mart 2017'de kapıları Şarm El-Şeyh'in en büyük ikinci camisi ve şehrin turistik mekanlarından biri olarak ibadete açılmıştır. "Barış Şehri" olarak bilinen Şarm El-Şeyh girişindeki Sahabe Camii, dağın arkasında yer almakta ve Kızıldeniz'e bakmaktadır. Çağdaş İslam mimarisinde eşsiz bir sembolü olan bu cami, birçok farklı ülkeden turist çekiyor. Bir çoğunun eski İslam mimarisinin örneklerinden biri olarak yanında hatıra fotoğrafı çekmeyi sevdiği yerlerden biridir. 3.000'den fazla kişinin ibadet kapasitesine sahip Sahabe güzel camisi, 3.300 metrelik bir alana inşa edilmiş olup, 76 metre yüksekliğinde iki minare ve çok sayıda kubbe-den oluşmaktadır. Bu caminin ana avlusu 36 metre yüksekliğinde ve 1.800 metre genişliğindedir ve 800 kişinin ibadet edebileceği kapasitesine sahiptir. Bir Dünya İslam Kültür Merkezi, farklı dillerde bir dini ve kültürel kütüphane, camiye ait 36 tuvalet, hizmet binaları ve ticari birimler bu turistik cazibe merkezinin diğer tesisleridir. Mısırlı fotoğrafçı Muhammed Abdul Naser'e göre Sahabe Camii, sütun ve bileşenleri bakımından İslam mimarisini ifade eden mimari güzellikleriyle öne çıkıyor. Bu caminin eski turizm pazarının merkezinde eşsiz bir yerde, hediyelik eşya ve hatıra satan yerler arasında olması bu caminin diğer ilgi çekici özelliğidir.

Mürsel KOÇ

Bizi sosyal medya hesaplarımızdan takip etmeyi unutmayın !

Sanat, dünyayı yansıtan bir ayna değil dünyanın
onunla řekillendirildięi bir řekiçtir.

Bertolt Brecht

Yaşam, sadece birkaç uygulamaya geçirilebilir giriři bulunan bir
tiyatro salonudur.

Victor Hugo

Tiyatro tutkusu giderek hayata daha bir demokrat, daha bir özgür-
lükçü, daha bir barışçıl bakmamı sağladı.

Rutkay Aziz

Tiyatro, uygarlığı, bütün yurt sathına ulaştıran çok etkin
bir sanat dalı.

Haldun Taner

Kasım 2017' de üniversite öğrencileri tarafından başlatılan köy okullarına kütüphane kurma projesi bugün itibariyle **28 okula ulaşmıştır**. İncelemek için sosyal medya hesaplarını ziyaret edebilirsiniz.

Gidilen okul sayısı: 28
Götürülen kitap sayısı: 10175
Toplanan kitap sayısı: 12117

Geleceğimiz Kitapta

@geleceğimizkitapta